

Mobiliteitsstudie Zijdekwartier Arnhem

Opdrachtgever

Klok Groep Bouw & Ontwikkeling B.V. & BPD
Ontwikkeling B.V.

Titel rapport

Mobiliteitsstudie Zijdekwartier Arnhem

Kenmerk

010067.20220404.R1.13

Datum publicatie

2 november 2022

Projectleider Goudappel

Danny van Beusekom

© Copyright Goudappel BV 2-11-22

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Positionering van het plan	2
1.3 Programma	2
1.4 Doelgroepen in het Zijdekwartier	3
1.5 Vertaling doelgroep naar het Zijdekwartier	7
1.6 Leeswijzer	7
2. Parkeerbehoefte conform gemeentelijk beleid	8
2.1 Aanpak en uitgangspunten	8
2.2 Ongewogen parkeerbehoefte	8
2.3 Parkeerbehoefte per moment van de week	10
3. Mobiliteitsstrategie	11
4. Parkeerbehoefteberekening maatwerkbenadering	15
4.1 Mogelijkheden voor maatwerk	15
4.2 Lager aandeel bezoekers binnen de parkeernorm	17
4.3 Resumé	17
4.4 Parkeerbehoefte	18
4.5 Parkeerbehoefte per moment van de week	20
5. Fietsparkeren	22
6. Verkeersgeneratie	24
6.1 Inleiding	24
6.2 Verkeersgeneratie	24
6.3 Resultaten	25
6.3.1 Cyclustijden	25
6.3.2 Opstelcapaciteit	25
6.4 Conclusie	27

7. Conclusie	28
Bijlage 1: Samenvatting onderzoek D. Blomjous	29
Bijlage 2: Effect deelmobiliteit	34
Bijlage 3: Onderbouwing parkeerbehoefte bezoekersparkeren	37
Bijlage 4: Verkeersintensiteiten referentievariant	41
Bijlage 5: Verkeersintensiteiten planvariant	42

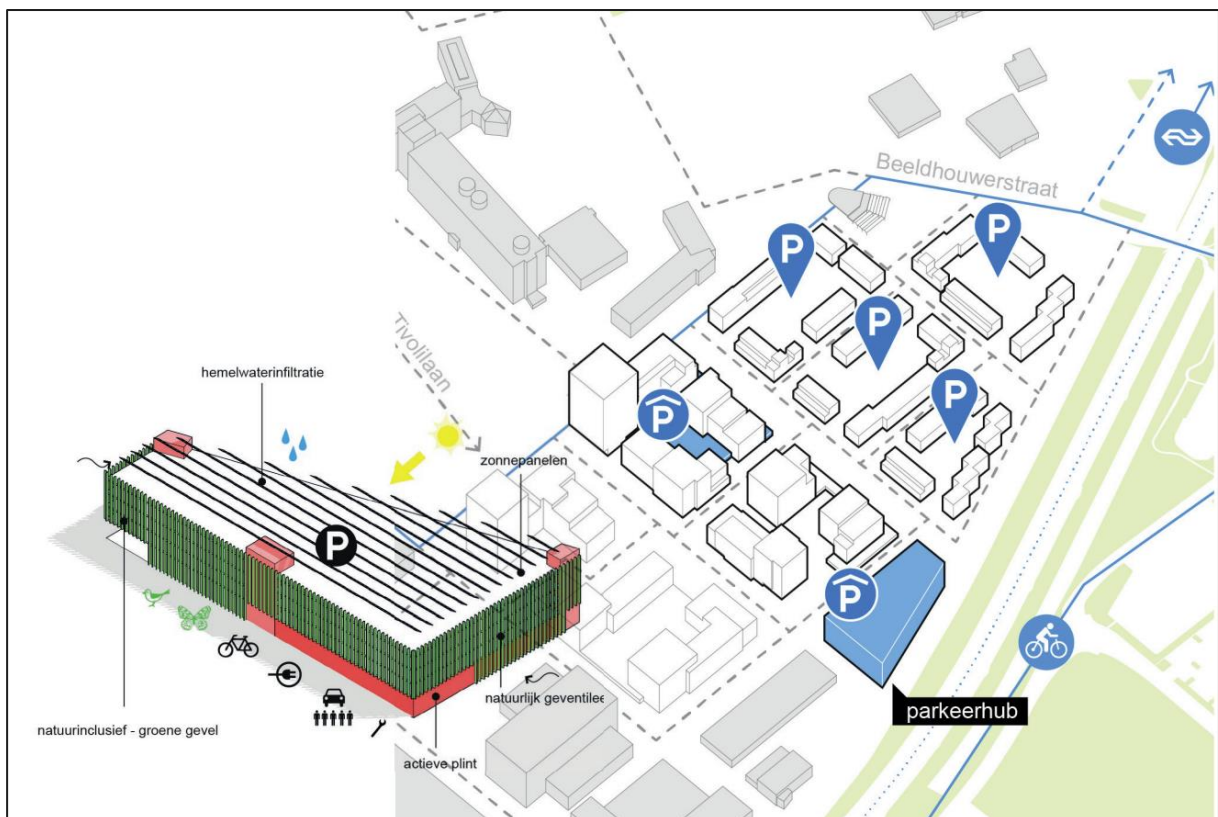
1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Met de opening van Enka in 1913 bracht Jacques Hertogs de moderne industriële wereld naar Arnhem. De modernste en mooiste kunstzijdes werden hier vervaardigd. Met de naam Zijdekwartier wordt het verleden dan ook geëerd. Zijdekwartier kent een rijke historie en heeft nog steeds een industrieel karakter.

Klok Groep Bouw & Ontwikkeling B.V. en BPD Ontwikkeling B.V. bereiden de herontwikkeling van het Enka-terrein in Arnhem voor: het Zijdekwartier. Er worden 539 woningen/appartementen gerealiseerd. Het gebied wordt ontsloten via de Tivolilaan.

Vanuit duurzaamheid, leefbaarheid, hittestress en de kwaliteit van de openbare ruimte is het wenselijk om kritisch te kijken naar het aantal te realiseren parkeerplaatsen en de locatie ervan. Om die reden wordt parkeren geconcentreerd in enkele (gebouwde) parkeervoorzieningen (zie figuur 1.1), zodat er een autoluwe openbare ruimte ontstaat met ruimte voor groen, voetgangers en fietsers. Met parkeren op afstand worden bewoners en bezoekers tevens gestimuleerd om duurzamere alternatieven voor de auto te gebruiken (lopen, fietsen en openbaar vervoer).

Figuur 1.1: Autoluwe woonwijk met parkeren op afstand

Klok Groep Bouw & Ontwikkeling B.V. en BPD Ontwikkeling B.V. hebben Goudappel B.V. gevraagd een analyse uit te voeren naar een passende parkeernorm voor dit gebied. De parkeerbehoeftestudie heeft een plaats in het bestemmingsplanproces en vormt een onderdeel van het bestemmingsplan.

1.2 Positionering van het plan

Zijdekwartier wordt een nieuw aantrekkelijk stuk stad met als kernwaarden groenstedelijk, ontspannen en autoluw. Door de benodigde autoparkeerplaatsen te concentreren op enkele locaties kan een ontspannen, groen en autoluw stedelijk (woon)milieu gerealiseerd worden. Doelgroepen en woningen voor Zijdekwartier zijn gevarieerd met een focus op jonge dynamische stedelingen en compacte stadsappartementen. Tussen de dynamische OV-knooppunten Velperpoort en Presikhaaf en in aansluiting op de omliggende wijken en functies, komt een nieuw groen en stedelijk verdicht woonmilieu. Mobiliteit is in transitie door onder andere ruimtedruk, klimaat en innovaties zoals deelmobiliteit. Zijdekwartier wordt een woonmilieu waarbij mobiliteit op een toekomstbestendige manier wordt ingevuld. De 15-minutenstad en het STOMP-principe (Stappen, Trappen, OV, MaaS en Privéauto) vormen belangrijke uitgangspunten. Het stimuleren van duurzame mobiliteit is een onderdeel van het Arnhems Coalitieakkoord 2022-2026. Het autobezit en autogebruik onder de grootste doelgroep jonge stedelingen is relatief laag en door de ligging op fietsafstand van twee OV-knooppunten en binnenstad van Arnhem zijn goede alternatieven beschikbaar voor de auto.

Voor het incidentele autogebruik worden deelauto's aangeboden in het Zijdekwartier. Toekomstige bewoners profiteren optimaal van de aanwezige voorzieningen en het openbaar vervoer op loop- en fietstafstand. In de wijk krijgen voetgangers en fietsers een hogere prioriteit. Gekoppeld aan de entree van de woongebouwen of op de kavel van de grondgebonden woning is het fietsparkeren voorzien. De fiets is hiermee dichtbij de woning gestald en krijgt hierdoor voorrang op de auto. Bewoners parkeren hun auto niet voor de deur/in de straat maar doen dit op collectieve parkeervoorzieningen zoals parkeerhoven, een stallingsgarage en voor het overgrote deel in de gebouwde parkeervoorziening aan het spoor. Tevens komen er bij de voorzieningen in de wijk zoals de portiersloge en de actieve plint aan de loper aanvullende stallingsplaatsen voor fietsen.

1.3 Programma

Het programma is onderverdeeld in deelgebieden en weergegeven in tabel 1.1, 1.2 en 1.3. Daarnaast wordt nog een detailhandel van 400 m² bvo gerealiseerd.

Blok A, B, C en D	m ² GO	aantal
vrije sector huur		
2-kamerappartement	50 m ²	72
2/3-kamerappartement	65 m ²	68
3-kamerappartement	75 m ²	34
koopappartementen		
	50 m ²	25
	75 m ²	25
	85 m ²	10
	100 m ²	10
	120 m ²	10
totaal		254

Tabel 1.1: Programma blok A, B, C en D

Blok E, F en G	m ² GO	aantal
sociale huur		
studio's	40 m ²	40
2-kamerappartement	55 m ²	60
2/3-kamerappartement	65 m ²	80
rolstoelwoningen	65 m ²	5
atelierwoningen	75 m ²	10
totaal		195

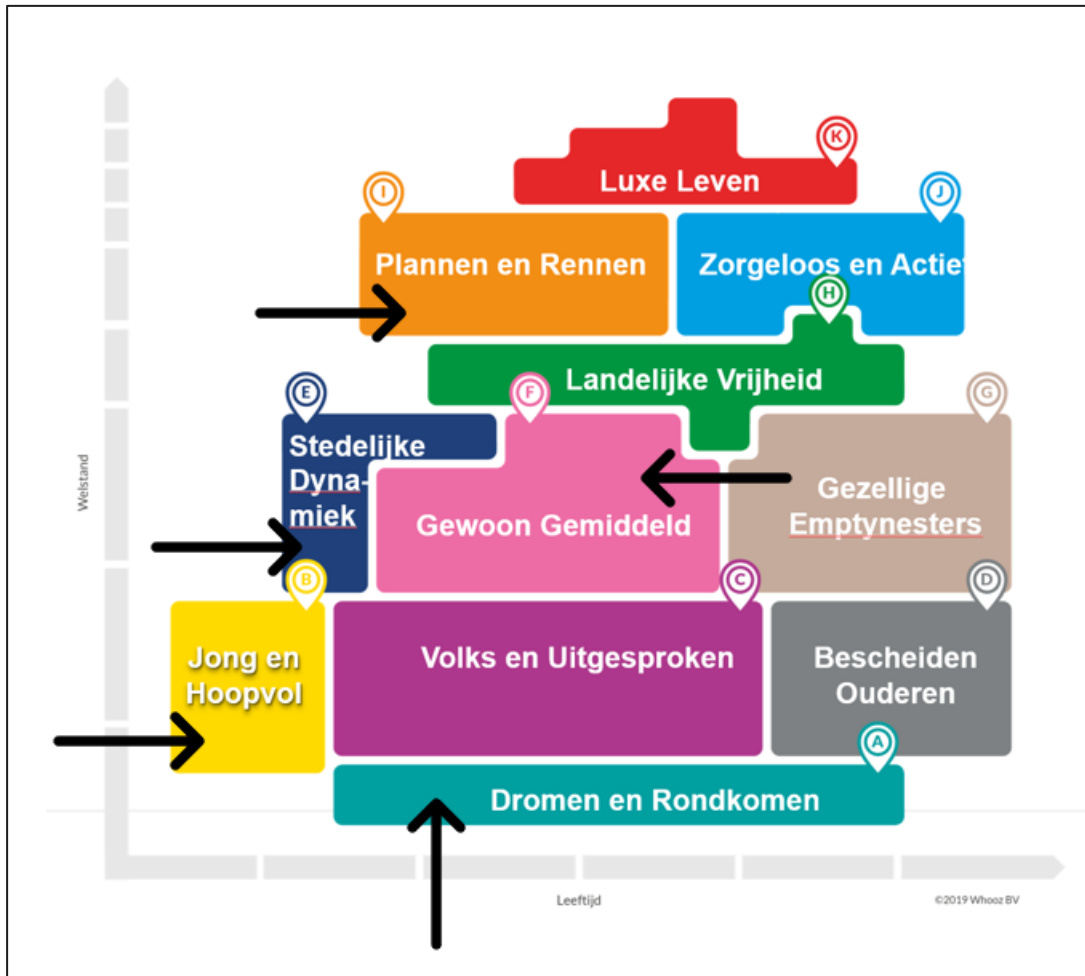
Tabel 1.2: Programma blok E, F en G

overig programma	m ² GO	aantal
grondgebonden woning	140 m ²	90
detailhandel		400 m ² BVO

Tabel 1.3: Overig programma

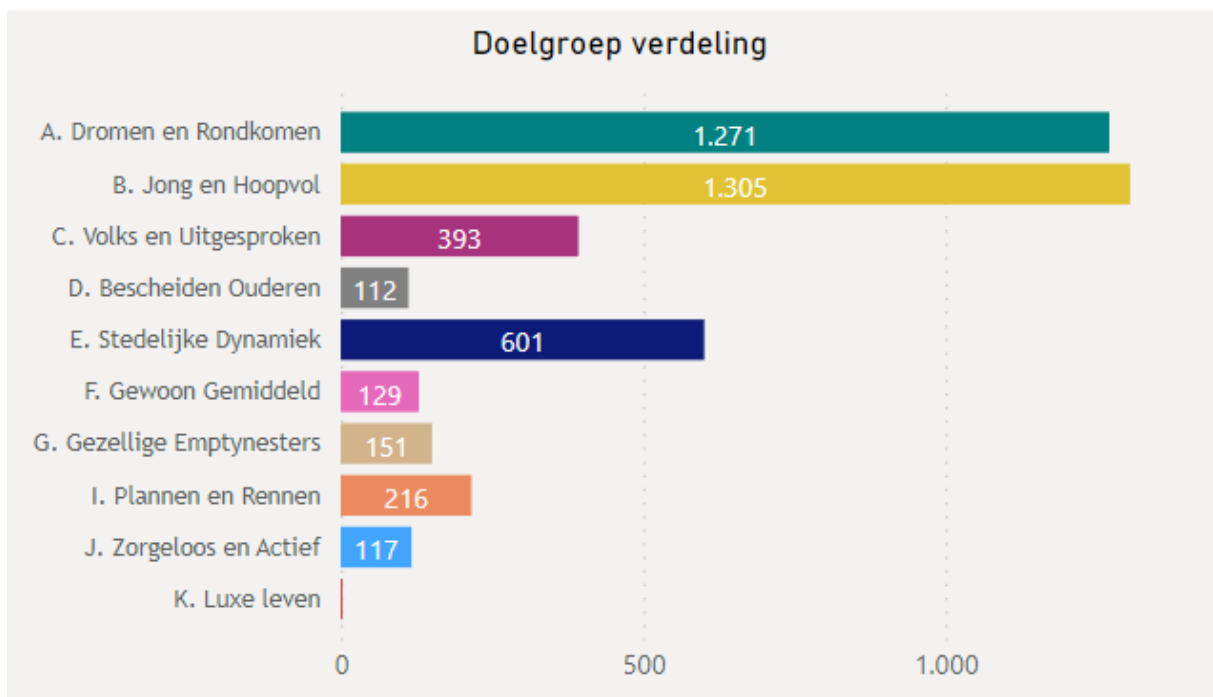
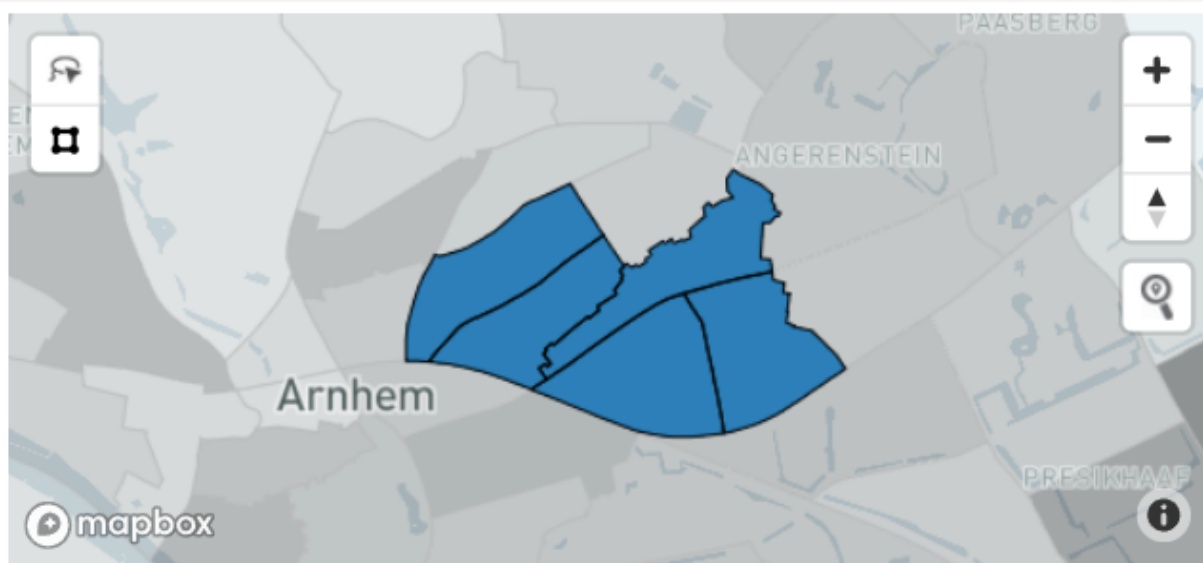
1.4 Doelgroepen in het Zijdekwartier

Klok Groep Bouw en Ontwikkeling B.V. en BPD Ontwikkeling B.V. hebben onderzoek gedaan naar de mogelijke doelgroepen op basis van de doelgroepenindeling van Whooz (zie figuur 1.2).

Figuur 1.2: Whize doelgroepsegmentatie op basis van leeftijd en welstand (bron: Whooz)

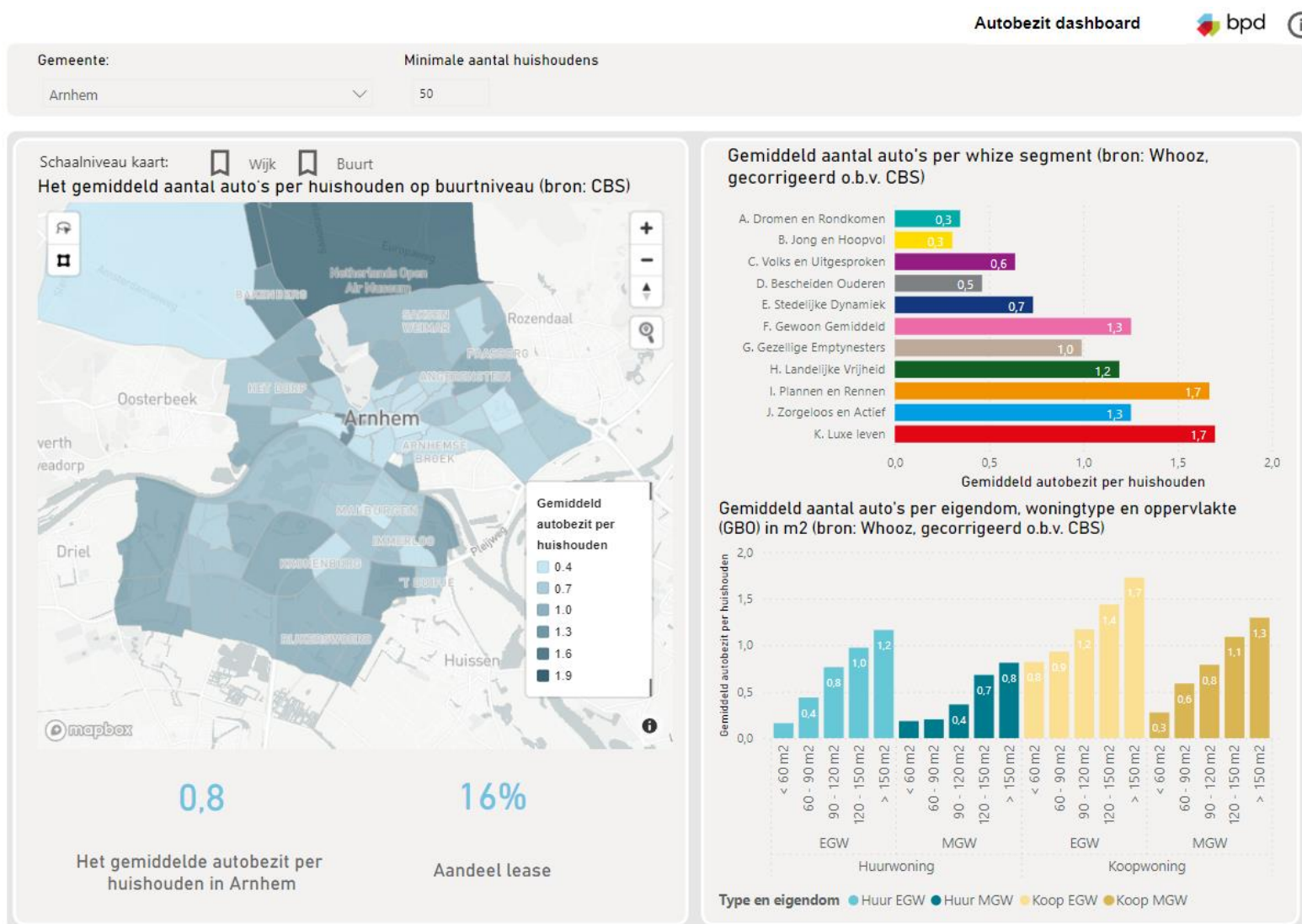
Op basis van doelgroepenanalyse van de stad en de directe omgeving zijn de belangrijkste Whize-doelgroepen voor het Zijdekwartier voor de appartementen Dromen en Rondkomen (sociale huur), Jong en Hoopvol (huur) en Stedelijke Dynamiek (koop) en voor de grondgebonden koopwoningen Gewoon Gemiddeld en Plannen en Rennen. Deze doelgroepen wonen nu al relatief veel in de omringende wijken (zie figuur 1.3). Daar wonen ze vooral in oudere woningen, maar met vergelijkbare oppervlaktes en typen als het gewenste programma voor Zijdekwartier. Het zijn vaak jongere doelgroepen, die zich aangetrokken voelen door de stad. Dankzij het nieuwe woningaanbod krijgen zij de kans om wooncarrière te maken in de buurt. Sommige zullen niet eens persé groter gaan wonen, maar wel in een nieuwe woning met alle gemakken die het Zijdekwartier biedt, bijvoorbeeld de aanwezigheid van voorzieningen en OV-knooppunten op korte afstand (zie hoofdstuk 3).

Figuur 1.3: Whize-doelgroepen (aantal huishoudens) in omgeving Zijdekwartier (bron: Whooz)

De Whize-doelgroepen voor de appartementen zijn vooral alleenstaanden en samenwonenden, die in Arnhem willen blijven wonen met alle voorzieningen op loop- en fietsafstand. Het autobezit onder deze doelgroepen, die veel in kleinere appartementen wonen, is daarom ook laag. Voorgaande blijkt uit het dashboard autobezit van BPD, dat gebaseerd is op data van CBS en Whooz. Van de doelgroepen Dromen en Rondkomen en Jong en Hoopvol heeft bijvoorbeeld gemiddeld circa tweederde geen eigen auto in de gemeente Arnhem. In de

autobezitdata van CBS zitten niet alle leaseauto's waardoor een opslag van 0,1 parkeerplaats voor de koopwoningen is aan te bevelen en verder een opslag voor het bezoekersparkeren¹.

Figuur 1.4 Autobezit gemeente Arnhem per Whize-doelgroep en type woning (Bron: CBS en Whooz, bewerking BPD)

Naast de conclusies die we kunnen trekken uit de doelgroepenanalyse en de daaraan gekoppelde parkeervraag, wordt in het Plan Zijdekwartier ingezet op een duurzame mobiliteitsvisie. Er wordt een hoogwaardige stedelijk milieu gerealiseerd waarbij het OV-gebruik en langzaam verkeer wordt gestimuleerd. Deelmobiliteit wordt gestimuleerd en gefaciliteerd, en goede oplossingen voor fietsparkeren behoren tot de ontwerpogave van de verschillende deelontwikkelingen. Door daarnaast maximaal 1 parkeerplaats te faciliteren direct nabij de woningen (en voor sommige woningen per definitie in de mobiliteitshub) richt het Zijdekwartier zich met haar concept met

¹ Zie paragraaf 4.3 en 4.4, waarin de opslag voor bezoekers is opgenomen en een hogere parkeernorm voor koopappartementen zijn gehanteerd.

name op de doelgroep die minder auto georiënteerd is. De koper kiest bewust voor autoluw woonmilieu en ziet dit als een voordeel. Men accepteert dat de auto veelal niet bij de voordeur staat, maar op loopafstand.

1.5 Vertaling doelgroep naar het Zijdekwartier

In de Parkzijde komen straks diverse woningen met een tuin voor zowel gezinnen, senioren als starters in een parkachtig landschap die aansluiten op de lagere bebouwing van de bestaande naastgelegen woonwijk. Hier ontstaat een intieme en geborgen groene buurt waar veilig samen gespeeld kan worden in het groen.

Aan de andere kant van de bomenlaan, de Carrézijde, komt er een net zo groen maar stedelijker milieu met betaalbare huur- en koop appartementen, waar voornamelijk kleinere huishoudens een plek vinden om te wonen. De appartementen zullen grotendeels betaalbaar worden en gedeelde luxe voorzieningen zullen zorgen voor internationale allure. Denk hierbij aan een rooftop bar/flexwerk plek, sportfaciliteiten, coffee's to go, deelfietsen en auto's.

De oude portierloge is het enige tastbare gebouw dat nog over is van de oude Enkafabriek en blijft bestaan. Dit gebouwtje geeft een kans om als "stepping stone" in de positionering te functioneren. Door een publieksfunctie, zoals horeca in de portiersloge te vestigen, is er een reden om naar dit terrein te komen. Tegelijkertijd biedt dat voor de bestaande buurt een aanleiding om tegenover de basisschool voor en na het wegbrengen van de kinderen elkaar te ontmoeten en tegelijkertijd informatie over het Zijdekwartier te vinden. Straks staat de portiersloge in het park aan de rand van Zijdekwartier en vormt het scharnierpunt tussen de bestaande wijken en de nieuwe wijk. Een plek waar buurtbewoners en vrienden elkaar ontmoeten, waar je kan werken en nu alvast kan proeven hoe leven in Zijdekwartier straks wordt.

1.6 Leeswijzer

De parkeerbehoefte conform de Arnhemse parkeernorm is weergegeven in hoofdstuk 2. Gegeven de specifieke doelgroep voor het Zijdekwartier wordt een lagere parkeerbehoefte verwacht, dan de parkeernorm van de gemeente Arnhem aangeeft. Dit is beschreven in hoofdstuk 3 en 4. De prognose van het aantal fietsparkeerplaatsen is weergegeven in hoofdstuk 5.

In hoofdstuk 6 is de verkeersgeneratie en de mate van verkeersafwikkeling bepaald.

2. Parkeerbehoefte conform gemeentelijk beleid

2.1 Aanpak en uitgangspunten

De parkeerbehoefte kan worden berekend door de omvang van de functie te vermenigvuldigen met de bijbehorende parkeernorm uit het gemeentelijk parkeerbeleid. Het resultaat van de berekening is het aantal benodigde parkeerplaatsen, oftewel de ongewogen parkeerbehoefte.

De parkeernormen van de gemeente Arnhem ('Beleidsregels voor toepassing van artikel 2.5.30 van de Bouwverordening gemeente Arnhem 2003') zijn weergegeven in tabel 2.1. De parkeernormen vormen de basis voor de planvorming. Voor de studio (40 m² go) is geen specifieke parkeernorm opgenomen. Daarom is voor dit type woning aangesloten bij het gemiddelde parkeerkengetal van CROW publicatie 381 ('Toekomstbestendig parkeren'). Het aandeel bezoek is 0,3 parkeerplaats per woning.

	parkeernorm	eenheid
rijwoning	1,5	parkeerplaats per woning
studio 40 m ² gbo (norm gebaseerd op CROW 'tiny house')	0,7	parkeerplaats per woning
appartementen tot 75 m ² gbo	1,0	parkeerplaats per woning
appartementen tussen 75 en 120 m ² gbo	1,3	parkeerplaats per woning
appartementen groter dan 120 m ² gbo	1,6	parkeerplaats per woning
detailhandel	3,0	parkeerplaats per 100 m ² BVO

Tabel 2.1: Parkeernormen gemeente Arnhem

Niet op ieder moment van de week is de parkeerbehoefte van de verschillende doelgroepen even hoog. Om die reden wordt gewerkt met aanwezigheidspercentages, welke zijn weergegeven in tabel 2.2.

	werkdag					zaterdag		zondag
	ochtend	middag	avond	koopavond	nacht	middag	avond	middag
bewoners	50%	50%	90%	80%	100%	60%	80%	70%
bezoekers	10%	20%	80%	70%	0%	60%	100%	70%
detailhandel	30%	60%	10%	75%	0%	100%	0%	0%

Tabel 2.2: Aanwezigheidspercentages (bron: CROW publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren')

2.2 Ongewogen parkeerbehoefte

Aan de hand van het functieprogramma en de parkeernormering is de ongewogen parkeerbehoefte bepaald. In onderstaande tabellen is deze parkeerbehoefte weergegeven.

aantal	woningfonds (vrije sector huur)	bewoners	totaal	bezoekers	totaal
72	50 m ² gbo	0,7	50,4	0,3	21,6
68	65 m ² gbo	0,7	47,6	0,3	20,4
34	75 m ² gbo	1	34	0,3	10,2
totaal			132		52,2

Tabel 2.3: Ongewogen parkeerbehoefte woningfonds (vrije sector huur)

aantal	koopappartementen	bewoners	totaal	bezoekers	totaal
25	50 m ² gbo	0,7	17,5	0,3	7,5
25	75 m ² gbo	1	25	0,3	7,5
10	85 m ² gbo	1	10	0,3	3
10	100 m ² gbo	1	10	0,3	3
10	120 m ² gbo	1,3	13	0,3	3
totaal			75,5		24

Tabel 2.4: Ongewogen parkeerbehoefte koopappartementen

aantal	sociale huur	bewoners	totaal	bezoekers	totaal
40	40 m ² gbo (studio – gemiddeld CROW)	0,4	16	0,3	12
60	55 m ² gbo	0,7	42	0,3	18
80	65 m ² gbo	0,7	56	0,3	24
5	65 m ² gbo	0,7	3,5	0,3	1,5
10	75 m ² gbo	1	10	0,3	3
totaal			127,5		58,5

Tabel 2.5: Ongewogen parkeerbehoefte sociale huur

aantal	grondgebonden woning	bewoners	totaal	bezoekers	totaal
90	140 m ² gbo	1,2	108	0,3	27
totaal			108		27

Tabel 2.6: Ongewogen parkeerbehoefte grondgebonden woningen

aantal	norm	totaal
400 m ² bvo	3 per 100 m ² bvo	12
totaal		12

Tabel 2.7: Ongewogen parkeerbehoefte voorzieningen

De ongewogen parkeerbehoefte is samengevat als volgt:

- bewoners: 443 parkeerplaatsen;
- bezoekers: 161,7 parkeerplaatsen;
- detailhandel: 12 parkeerplaatsen.

2.3 Parkeerbehoefte per moment van de week

De parkeerbehoefte per moment van de week is weergegeven in tabel 2.8. Op het drukste moment zijn 530 parkeerplaatsen benodigd.

	werkdag					zaterdag		zondag
	ochtend	middag	avond	koopavond	nacht	middag	avond	middag
bewoners	221,5	221,5	398,7	354,4	443	265,8	354,4	310,1
bezoekers	16,2	32,3	129,4	113,2	0,0	97,0	161,7	113,2
voorzieningen	3,6	7,2	1,2	9	0	12	0	0
totaal	241,3	261,0	529,3	476,6	443,0	374,8	516,1	423,3
totaal afgerond	242	262	530	477	443	375	517	424

Tabel 2.8: Parkeerbehoefte per moment van de week

Met deelmobiliteit is het mogelijk een duurzaam alternatief te bieden voor het eigen autobezit. Het voorstel is de volgende rekenregel voor deelmobiliteit te hanteren:

- 10% reductie op de parkeerbehoefte van bewoners;
- 1 deelauto vervangt 4 gereduceerde parkeerplaatsen.

De parkeerbehoefte per moment van de week inclusief deelautosysteem is weergegeven in tabel 2.9. Op het drukste moment zijn 502 parkeerplaatsen benodigd.

	werkdag					zaterdag		zondag
	ochtend	middag	avond	koopavond	nacht	middag	avond	middag
bewoners	221,5	221,5	398,7	354,4	443	265,8	354,4	310,1
reductie 10%	-22,2	-22,2	-39,9	-35,4	-44,3	-26,6	-35,4	-31,0
deelauto's	12	12	12	12	12	12	12	12
bezoekers	16,2	32,3	129,4	113,2	0,0	97,0	161,7	113,2
detailhandel	3,6	7,2	1,2	9	0	12	0	0
totaal	231,1	250,9	501,4	453,2	410,7	360,2	492,7	404,3
totaal afgerond	232	251	502	454	411	361	493	405

Tabel 2.9: Parkeerbehoefte per moment van de week (inclusief deelautosysteem)

3. Mobiliteitsstrategie

Klok Groep Bouw & Ontwikkeling B.V. en BPD Ontwikkeling B.V. hebben duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Onderdeel daarvan is de ontwikkeling van een duurzaam mobiliteitsconcept voor het Zijdekwartier.

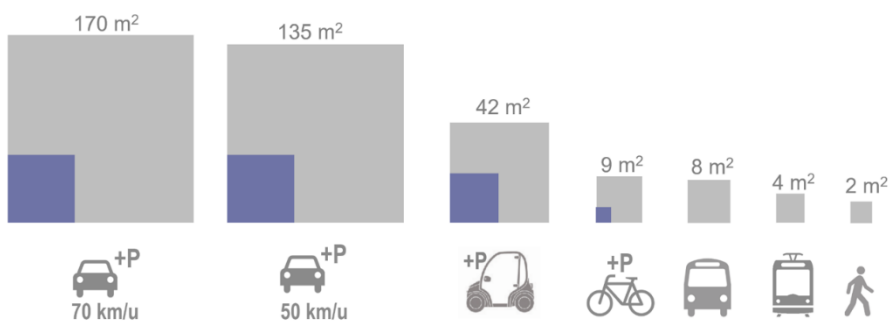
De mobiliteitsstrategie bedient de volgende doelen:

- de mens centraal: bevorderen van sociale contacten en gezondheid;
- realiseren van een aantrekkelijke openbare ruimte/verblijfsgebied;
- bevorderen van duurzame mobiliteit;
- aanbieden van goede verbindingen als voorwaarde voor een gezonde economie;
- maakbaar en toekomstbestendig.

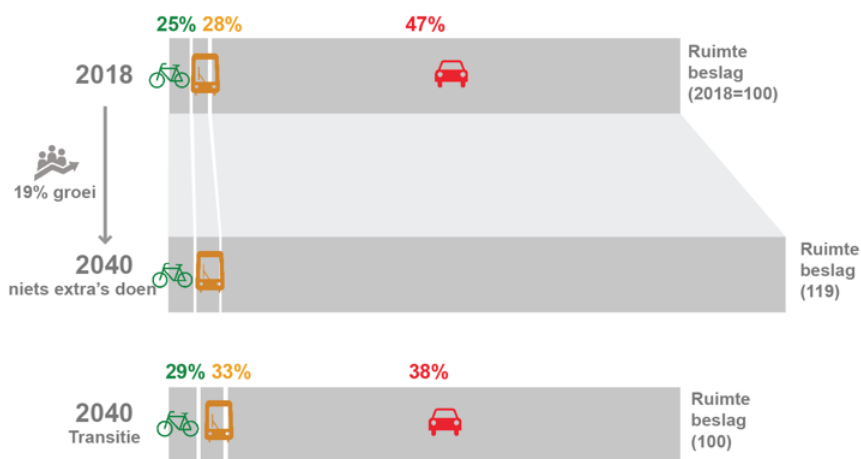
Figuur 3.1: Mobiliteitsstrategie

Verdichting van het stedelijk netwerk levert extra verkeersbewegingen op de bestaande infrastructuur op. Vanuit bereikbaarheids-, leefbaarheids- en gezondheidsdoelstellingen is het wenselijk de automobilititeit in stedelijk gebied zoveel mogelijk te beperken. Uitlaatgassen en geluid zetten de leefbaarheid onder druk. Ook vanuit de kwaliteit van de openbare ruimte is het gewenst kritisch te kijken naar autobezit en -gebruik: auto's hebben namelijk veel meer ruimte nodig dan openbaar vervoer, fietsers en voetgangers (zie figuur 3.2). Juist in hoogstedelijk gebied is er behoefte aan openbaar groen en een prettig vormgegeven openbare ruimte. Daarom is het van belang kritisch te kijken naar autobezit en -gebruik.

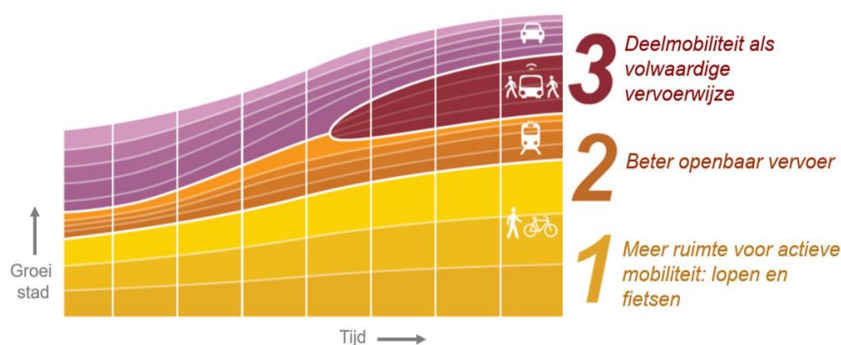

Figuur 3.2: Ruimtegebruik mobiliteit per persoon (blauw = ruimte voor parkeren, grijs = totale benodigde ruimte)

Zonder investeringen in duurzame mobiliteit ontstaat een steeds grotere vraag naar ruimte voor auto-infrastructuur in de toekomst (zie figuur 3.3) als gevolg van de ruimtelijke ontwikkelingen. Aangezien de ruimte schaars is, wordt het steeds lastiger om daar invulling aan te geven. Ook daarom is het nodig om alternatieve mobiliteit te stimuleren (zie figuur 3.4). Met het plan voor het Zijdekwartier van Klok Groep Bouw & Ontwikkeling B.V. wordt hier actief op ingezet.

Figuur 3.3: Prioriteit voor ruimte-efficiënte en duurzame mobiliteit

Figuur 3.4: Mobiliteitstransitie nodig om bereikbaarheids-, leefbaarheids- en gezondheidsdoelen te bereiken

Het Zijdekwartier ligt binnen hoogstedelijk gebied en dat is gunstig voor de toekomstige bewoners: veel winkels en voorzieningen liggen namelijk op loop- en fietsafstand van het plangebied (zie figuur 3.5 en tabel 3.1) en dat biedt alleen daarom al mogelijkheden voor het bevorderen van een actieve mobiliteit. Dat is gezond en goed voor de leefbaarheid van bestaande en nieuwe inwoners.

Daarnaast is er sprake van een zeer goede bereikbaarheid per openbaar vervoer: de stations Presikhaaf en Velperpoort met frequente regionale verbindingen liggen op loop- en fietsafstand van het Zijdekwartier. Ook de bushalte 'Raapopseweg' is te voet goed bereikbaar (circa 250 meter lopen).

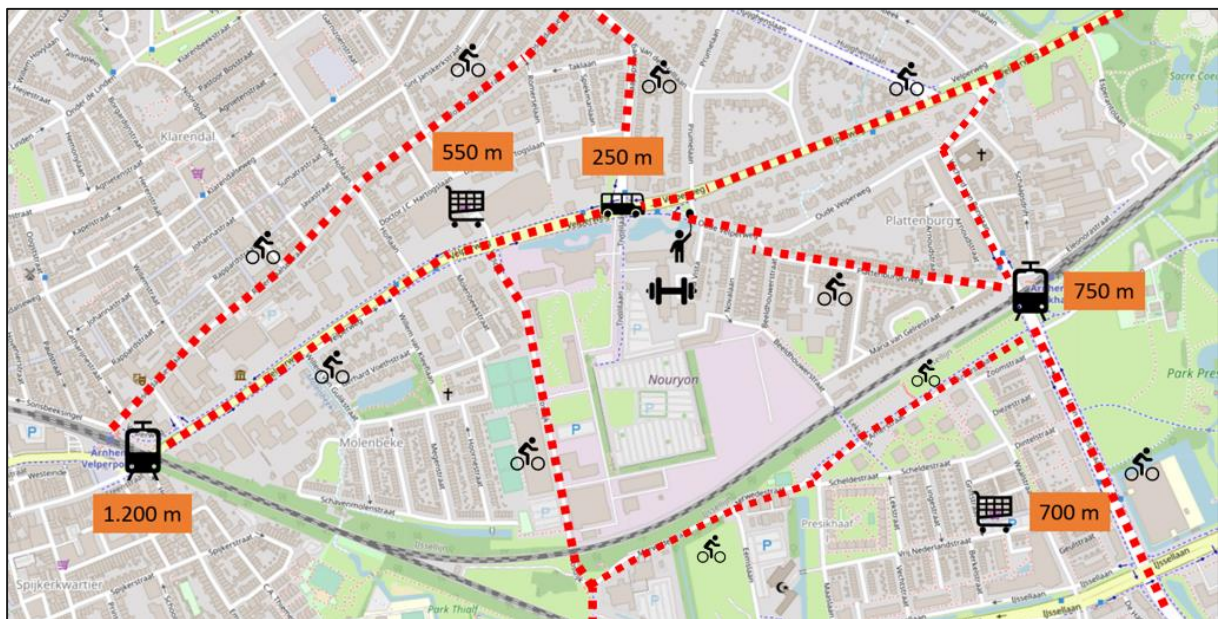
Uit onderzoek blijkt mensen railverbindingen aantrekkelijker vinden dan een busverbinding. Met de nabijheid van de stations Presikhaaf en Velperpoort is een reële kans dat bewoners en bezoekers de auto laten staan en het openbaar vervoer kiezen.

	loopafstand	acceptabele loopafstand ²
supermarkt Velperweg (Albert Heijn)	550 m	1.000 m
supermarkt Vrij Nederlandstraat (Dekamarkt)	700 m	1.000 m
bushalte lokale/interlokale bus	250 m	500 m lokale bus en 900 m interlokale bus
station Presikhaaf	750 m	900 m ³
	fietsafstand	acceptabele fietsafstand
station Velperpoort	1.200 m	2.800 m ²

Tabel 3.1: Voorzieningen op loopafstand

² Bron: CROW publicatie 'Inzicht in acceptabele loopafstanden'.

³ Bron: HOV op loopafstand Het invloedsgedebiet van HOV-haltes, Fred van der Blij, Jeroen Veger en Clasien Slebos.

Figuur 3.5: Voorzieningen op loop- en fietsafstand (ondergrond: Openstreetmap)

Er zijn volop duurzame mobiliteitskansen voor het Zijdekwartier:

- De stations Presikhaaf en Velperpoort liggen op loop- en fietsafstand, zodat de combinatie lopen en openbaar vervoer erg krachtig kan werken.
- De binnenstad van Arnhem ligt binnen 2,5 km, wat prima past bij de reikwijdte van de (elektrische) fiets.
- (Elektrische) deelauto's vormen een volwaardig alternatief voor de traditionele tweede auto. Juist vanwege de goede fiets- en openbaar vervoer verbindingen is een (tweede) auto minder noodzakelijk en kostbaar. De deelauto is geschikt voor die ritten die per fiets of openbaar vervoer minder aantrekkelijk zijn.
- Elk gebouw heeft een eigen interne fietsenstalling op maaiveld. De stallingsvoorziening is van hoge kwaliteit.
- Voor bezoekers worden separate fietsparkeervoorzieningen gemaakt dicht bij de ingang van de gebouwen.
- Auto's worden geparkeerd in een aantal (gebouwde) parkeervoorzieningen, die voor een deel op afstand liggen. Hiermee worden bewoners en bezoekers gestimuleerd om alternatieve vervoerwijzen voor de auto te gebruiken.
- Laadpalen voor elektrisch opladen worden gesitueerd op de meest gunstige parkeerplaatsen en alle parkeerplaatsen worden voorbereid op de toekomst door 'loze elektraleidingen' aan te leggen. Hierdoor is het mogelijk op eenvoudige wijze extra laadpalen te plaatsen in de toekomst.

4. Parkeerbehoefteberekening maatwerkbenadering

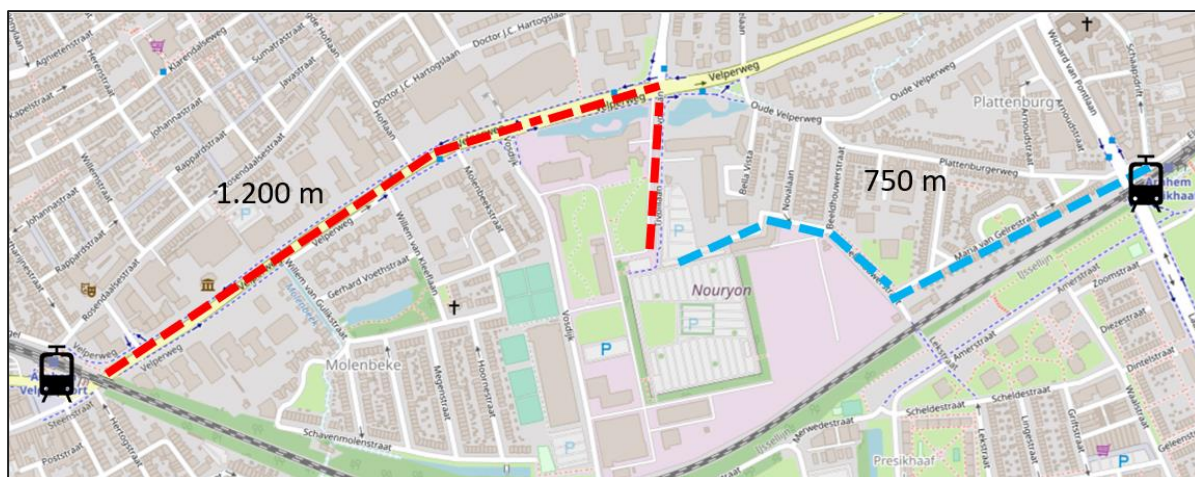
In dit hoofdstuk worden de mogelijkheden die er zijn om uit te gaan van een maatwerk parkeervraagberekening toegelicht. Vervolgens wordt het effect hiervan toegepast op de parkeervraagberekening.

4.1 Mogelijkheden voor maatwerk

Er zijn verschillende redenen die aanleiding geven om over te gaan tot een maatwerk parkeervraagberekening. Deze zijn hierna uitgewerkt.

Nabijheid van openbaar vervoer

De projectlocatie ligt op loopafstand van de stations Arnhem Presikhaaf en Arnhem Velperpoort. Doordat deze stations dichtbij zijn gelegen (zie figuur 4.1), wordt een goed alternatief geboden voor autobezit. Verder bevindt zich op de Velperweg nabij de Tivolilaan een bushalte waar 6 lijnen halteren (lijnen 1, 7, 26, 27, 29 en 331). Door de aanwezigheid van de stations en de bushalte zijn toekomstige bewoners minder afhankelijk van de auto voor de lokale en regionale verplaatsingen.

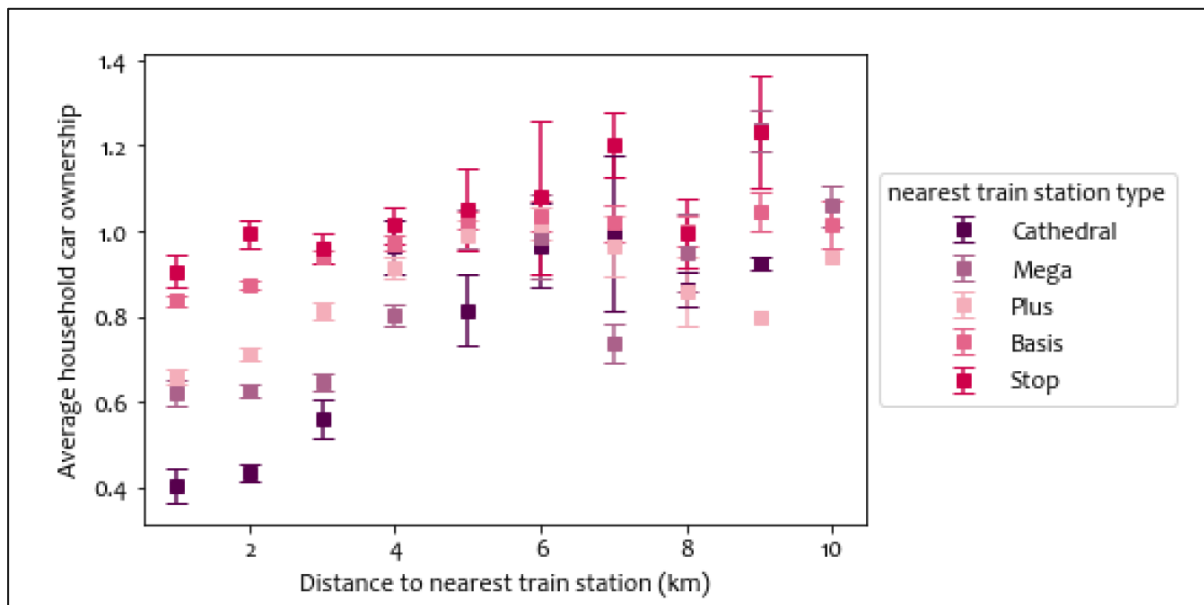

Figuur 4.1: Looproutes naar Arnhem Presikhaaf (750 meter) en Arnhem Velperpoort (1.200 meter)

De nabijheid van een station heeft invloed op het gemiddeld autobezit (zie figuur 4.2). Het effect is afhankelijk van het type station: bij een groter station (type 'kathedraal') is een groter effect te verwachten van bij een kleiner station (type 'stop'). Station Arnhem Presikhaaf en station Arnhem Velperpoort wordt door ProRail gezien als 'basis' station⁴, dit is één stap hoger dan type 'stop'. Gemiddeld ligt het autobezit (binnen ongeveer een

⁴ Zie: <https://stations.nl/stations/stationsklasse>

kilometer) bij een dergelijk station circa 15% lager, blijkt uit onderzoek van Blomjous, verbonden aan de Universiteit van Twente, uitgevoerd in 2019 (zie voor een samenvatting van het onderzoek: bijlage 1).

Figuur 4.2: Effect van de nabijheid van een station op het personenautobezit per huishouden in Nederland (bron: Blomjous, *Explanation of household car ownership with proximity to train stations*, zie voor samenvatting van het onderzoek bijlage 1)

Voorzieningen dichtbij

Door ligging nabij het centrum van Arnhem en de wijken Molenbeke, Klarendal en Plattenburg is een uitgebreid aanbod van voorzieningen op loop- en fietsafstand beschikbaar (zie hoofdstuk 3). Hiervoor zijn de toekomstige bewoners minder afhankelijk van de auto.

Verschil tussen huur- en koopappartementen

Er wordt bij de Arnhemse parkeernormen voor appartementen geen onderscheid gemaakt tussen huur en koop. Landelijk kennisinstituut CROW hanteert eigen parkeerkencijfers voor huur- en koopappartementen, omdat in de praktijk blijkt dat het personenautobezit bij een huishouden in een huurwoning lager ligt dan bij een huishouden in een koopwoning. Het onderscheid in parkeernorm wordt ook in gemeenten met dezelfde stedelijkheidsgraad als Arnhem gehanteerd: bijvoorbeeld Apeldoorn, Deventer en Nijmegen.

Er wordt gerekend met het minimum parkeerkencijfer uit CROW publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren binnen de brandbreedte voor het gebied 'rest bebouwde kom – sterk stedelijk gebied' om de volgende redenen:

- er wordt binnen CROW onderscheid gemaakt tussen huur- en koopwoningen;
- de treinstations Presikhaaf en Velperpoort liggen dichtbij;
- de bushalte voor lokaal en interlokaal vervoer ligt op slechts 250 meter;
- winkel-, sport- en overige voorzieningen liggen op loop- en fietsafstand;
- parkeren wordt geconcentreerd in het plangebied en ligt daarmee op iets grotere loopafstand (bijvoorbeeld in de parkeerhub), waardoor autoverkeer ontmoedigd wordt;
- er worden geen parkeerplaatsen in eigendom uitgegeven, maar er is sprake van gedeeld gebruik.

4.2 Lager aandeel bezoekers binnen de parkeernorm

Het aandeel bezoekers binnen de parkeernorm voor woningen is 0,3 parkeerplaats. Uit recent onderzoek⁵ blijkt dat dit aan de hoge kant is (zie bijlage 3). Voor ongereguleerd gebied (geen betaald parkeren in de omgeving) blijkt dat 0,15 parkeerplaats per woning ruim voldoende is. Voor het Zijdekwartier is gerekend met 0,2 parkeerplaats per woning. Door een iets hogere parkeernorm te hanteren wordt voorkomen dat overlast ontstaat in de omgeving.

4.3 Resumé

De genoemde redenen geven aanleiding om voor de nieuwe woningen aan te sluiten bij minimale bewonersparkeerkencijfers uit de meest recente parkeerkencijfers van CROW uit 2020: publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren'. CROW maakt voor de parkeerkencijfers onderscheid naar type gebied. Arnhem is een sterk stedelijke gemeente en de projectlocatie bevindt zich in de zone 'rest van de bebouwde kom'. De gehanteerde parkeernormen zijn roze gearceerd.

	CROW 381 (minimum)	bewoners vaste parkeerplaats	bewoners zwerf parkeerplaats	bezoekers ⁶	detailhandel	
rijwoning	1,4	1,0	0,1	0,2		parkeerplaats per woning
appartement koop duur	1,5	1,0	0,2	0,2		parkeerplaats per woning
appartement koop midden	1,3	1,0	0	0,2		parkeerplaats per woning
appartement koop goedkoop	1,1	0	0,8	0,2		parkeerplaats per woning
appartement huur midden/goedkoop/sociaal	0,9	0	0,6	0,2		parkeerplaats per woning
appartement/studio/tiny house	0,6	0	0,3	0,2		parkeerplaats per woning
detailhandel					3,0	parkeerplaats per 100 m ² bvo

Tabel 4.1: Te hanteren parkeernormen

De parkeernormen op maat komen goed overeen met het personenautobezit in de wijk Velperweg e.o. (zie tabel 4.2).

⁵ Bron: Parkeerkencijfer voor bezoek aan bewoners: de grote onbekende (Marlou Tiesinga, Jeroen Quee en Sjoerd Stienstra), 2021.

⁶ Voor de bezoekers is ten opzichte van het parkeerkencijfer van CROW publicatie 381 een reductie van 0,1 parkeerplaats per woning toegepast (zie paragraaf 4.2).

	personenauto bezit wijk Velperweg e.o. (bron: CBS)	CROW minimum (zonder bezoek)
appartement sociaal	0,4	0,6
appartement huur	0,6	0,6
appartement koop	1	1
rijwoning	1,4	1,1

Tabel 4.2: Vergelijking personenauto bezit wijk Velperweg e.o. met minimum parkeercijfer CROW

4.4 Parkeerbehoefte

De koopappartementen $\geq 75 \text{ m}^2$ gbo en grondgebonden woningen hebben een parkeerplaats, die exclusief toegewezen is en gekoppeld is aan deze woning (om deze reden zijn aanwezigheidspercentages voor deze woningen niet van toepassing). Voor de overige woningen geldt dat zij parkeerplaatsen delen met andere bewoners/bezoekers.

Het gehele plangebied is een parkeerverbodszone, met uitzondering van de parkeervoorzieningen. Er komt een parkeerbeheerssysteem, dat er voor zorgt dat er voldoende parkeercapaciteit beschikbaar is voor bewoners, werknemers en bezoekers.

Het hele gebied is een parkeersverbodszone (enkel parkeren in de parkeerhub en de parkeervakken).

De toegewezen plekken worden gerealiseerd in:

- mandelige terreinen nabij de woningen;
- een afgesloten parkeergarage (toegewezen plaatsen);
- de parkeerhub (toegewezen plaatsen en zwerfplekken).

De niet toegewezen plekken (de zogenaamde zwerfplekken) en de bezoekersplekken worden gerealiseerd in de parkeerhub. Iedere bewoner van het Zijdekwartier krijgt een eigendomsaandeel in deze HUB, mandelig terrein en/of de parkeergarage. Het aandeel is gekoppeld aan de parkeernorm behorend bij de woningtypologie. De zwerfplekken en de bezoekersplekken zijn vrij beschikbaar en worden met een parkeerbeheerssysteem gemonitord. Zowel de exclusieve plaatsen als het eigendomsaandeel in de Hub is niet los van de appartementsrechten en de woningen te vervreemden. Ontwikkelaar neemt dit op in de leveringsaktes van de woningen zodat dit toekomstig geborgd is.

Op deze wijze ontstaat er een toekomstbestendige parkeeroplossing die binnen de grenzen van het plan wordt opgelost zonder overlast voor de omliggende wijken. Hoewel dit niet nodig geacht wordt, kan de gemeente Arnhem in de toekomst parkeerregulering inzetten als extra instrument om overlast voor omliggende wijken te beperken. Om hier nu reeds op voor te sorteren zal in de leveringsaktes van de woningen van Zijdekwartier vastgelegd worden dat geen aanspraak gemaakt kan worden op bewonersvergunningen omdat de parkeerbehoefte is voorzien binnen het plangebied.

De ongewogen parkeerbehoefte is weergegeven in de tabellen 4.3 tot en met 4.7.

Voor de rolstoelwoning is rekening gehouden met 1 parkeerplaats per woning (bewoners).

aantal	woningfonds (middenhuur)	bewoners (zwerf)	totaal	bezoekers	totaal
72	2 kamer appartement - 50 m ² gbo	0,6	43,2	0,2	14,4
68	2/3 kamer appartement - 65 m ² gbo	0,6	40,8	0,2	13,6
34	3 kamer appartement - 75 m ² gbo	0,6	20,4	0,2	6,8
totaal			104,4		34,8

Tabel 4.3: Ongewogen parkeerbehoefte woningfonds (vrije sector huur)

aantal	koopappartementen	bewoners (vast)	totaal	bewoners (zwerf)	totaal	bezoekers	totaal
25	koop goedkoop - 50 m ² gbo	0	0	0,8	20	0,2	5
25	koop midden - 75 m ² gbo	1	25	0	0	0,2	5
10	koop midden - 85 m ² gbo	1	10	0	0	0,2	2
10	koop duur - 100 m ² gbo	1	10	0,2	2	0,2	2
10	koop duur - 120 m ² gbo	1	10	0,2	2	0,2	2
totaal			55		24		16

Tabel 4.4: Ongewogen parkeerbehoefte koopappartementen

aantal	sociale huur	bewoners (vast)	totaal	bewoners (zwerf)	totaal	bezoekers	totaal
40	studio - 40 m ² gbo	0	0	0,3	12	0,2	8
60	2-kamerappartement - 55 m ² gbo	0	0	0,6	36	0,2	12
80	2/3-kamerappartement - 65 m ² gbo	0	0	0,6	48	0,2	16
5	rolstoelwoning - 65 m ² gbo	1	5	0	0	0,2	1
10	atelierwoning - 75 m ² gbo	0	0	0,6	6	0,2	2
totaal			5		102		39

Tabel 4.5: Ongewogen parkeerbehoefte sociale huur

aantal	grondgebonden woning	bewoners (vast)	totaal	bewoners (zwerf)	totaal	bezoekers	totaal
90	grondgebonden woning - 140 m ² gbo	1	90	0,1	9	0,2	18
totaal			90		9		18

Tabel 4.6: Ongewogen parkeerbehoefte grondgebonden woningen

aantal	detailhandel	CROW	totaal
400	m ² bvo	3,0	12

Tabel 4.7: Ongewogen parkeerbehoefte voorzieningen

De ongewogen parkeerbehoefte is samengevat als volgt::

- bewoners vaste parkeerplaatsen: 150 parkeerplaatsen;
- bewoners zwervparkeerplaatsen: 239,4 parkeerplaatsen;
- bezoekers: 107,8 parkeerplaatsen;
- voorzieningen: 12 parkeerplaatsen.

4.5 Parkeerbehoefte per moment van de week

De parkeerbehoefte per moment van de week is weergegeven in tabel 4.8. Deze is bepaald door de ongewogen parkeerbehoefte te vermenigvuldigen met de aanwezigheidspercentages (zie tabel 2.2). Op het drukste moment zijn 453 parkeerplaatsen benodigd.

	werkdag					zaterdag		zondag
	ochtend	middag	avond	koopavond	nacht	middag	avond	middag
bewoners gedeelde parkeerplaats	119,7	119,7	215,5	191,5	239,4	143,6	191,5	167,6
bewoners vaste parkeerplaats	150	150	150	150	150	150	150	150
bezoekers	10,8	21,6	86,2	75,5	0,0	64,7	107,8	75,5
voorzieningen	3,6	7,2	1,2	9	0	12	0	0
totaal	284,1	298,5	452,9	426,0	389,4	370,3	449,3	393,0
totaal afgerond	285	299	453	426	390	371	450	394

Tabel 4.8: Parkeerbehoefte per moment van de week

Met deelmobiliteit is het mogelijk een duurzaam alternatief te bieden voor het eigen autobezit. Het voorstel is de volgende rekenregel voor deelmobiliteit te hanteren:

- 10% reductie op de parkeerbehoefte van bewoners;
- 1 deelauto vervangt 4 gereduceerde parkeerplaatsen.

KlokGroep Bouw en Ontwikkeling en BPD willen 10 deelauto's plaatsen. De gemeente Arnhem wil graag de garantie hebben voor een zo lang mogelijke exploitatieperiode. Deelmobiliteit werkt volgens het vraag en aanbod principe. Op dit moment maken aanbieders van deelmobiliteit geen harde/langjarige (5-10 jaar) afspraken over gegarandeerde aanwezigheid van deelauto's. Wel wordt de mogelijkheid voor het plaatsen van deelauto's op zichtbare plekken in plan zijdekwartier maximaal gefaciliteerd. Aangezien alle bewoners van zijdekwartier verenigd zijn in de Vve van de parkeerhub (en de gezamenlijke tuinen), wordt de verplichting om te zorgen dat deelmobiliteit toekomstbestendig geregeld is binnen het plan doorgelegd naar de vve. Daarbij wordt vastgelegd dat er ieder jaar afspraken gemaakt worden met aanbieders van deelmobiliteit binnen het plan.

De parkeerbehoefte per moment van de week inclusief deelaautosysteem is weergegeven in tabel 4.9. Op het drukste moment zijn 427 parkeerplaatsen benodigd.

	werkdag				zaterdag		zondag	
	ochtend	middag	avond	koopavond	nacht	middag	avond	middag
bewoners gedeelde parkeerplaats	119,7	119,7	215,5	191,5	239,4	143,6	191,5	167,6
bewoners vaste parkeerplaats	150	150	150	150	150	150	150	150
reductie 10%	-27,0	-27,0	-36,5	-34,2	-38,9	-29,4	-34,2	-31,8
deelauto's	10	10	10	10	10	10	10	10
bezoekers	10,8	21,6	86,2	75,5	0,0	64,7	107,8	75,5
detailhandel	3,6	7,2	1,2	9	0	12	0	0
totaal	267,1	281,5	426,4	401,8	360,5	351,0	425,2	371,3
totaal afgerond	268	282	427	402	361	351	426	372

Tabel 4.9: Parkeerbehoefte per moment van de week (inclusief deelautosysteem)

De parkeerbehoefte is bepaald op basis van het programma weergegeven in hoofdstuk 1 (539 woningen en 400 m² BVO detailhandel). Het bestemmingsplan maakt 600 woningen mogelijk. De parkeerbehoefte wijzigt bij een ander programma. Bij de beoordeling van de omgevingsvergunning wordt rekening gehouden met het definitieve programma en met de hiervoor genoemde parkeernormen en rekenmethode.

5. Fietsparkeren

Net als bij autoparkeren is er ook behoefte aan fietsparkeerplaatsen bij nieuwe functies. In dit hoofdstuk wordt bepaald hoeveel fietsparkeerplaatsen nodig zijn en of dit past binnen de fietsenstalling die is opgenomen in het plan.

De gemeente Arnhem heeft geen fietsparkeernormen opgenomen in haar beleid. Het Bouwbesluit is van toepassing. Voorts is aangesloten bij de Bouwbrief van de gemeente Amsterdam als het gaat om het mogelijk maken van het realiseren van een gezamenlijke interne fietsenberging (met de mogelijkheid van dubbellaagse fietsenrekken) in plaats van individuele fietsenbergingen. Dit is interessant voor woongebouwen met kleinere appartementen. Het bezoekersparkeren wordt in openbaar gebied opgelost.

Fietsenstallingen voldoen aan de richtlijnen van Fietsparkeur. Tevens wordt voorzien in voldoende oplaadpunten voor elektrische fietsen.

De fietsparkeernormen voor bewoners/bezoekers zijn weergegeven in tabel 5.1. De fietsparkeernorm voor detailhandel is 2,8 fietsparkeerplaats per 100 m² bvo.

	bewoners	bezoekers
tot 50 m ²	2	0,5
50 tot 75 m ²	3	0,5
75 tot 100 m ²	4	0,5
100 tot 125 m ²	5	0,5
> 125 m ²	6	0,5

Tabel 5.1: Fietsparkeernormen

De parkeerbehoefte per plandeel is weergegeven in de tabellen 5.2 tot en met 5.6. In de berekeningen is het uitgangspunt dat bezoekers van alle appartementen gebruik maken van een gezamenlijke fietsenberging.

aantal	woningfonds (vrije sector huur)	bewoners	totaal	bezoekers	totaal
72	2 kamer appartement - 50 m ² gbo	3	216	0,5	36
68	2/3 kamer appartement - 65 m ² gbo	3	204	0,5	34
34	3 kamer appartement - 75 m ² gbo	4	136	0,5	17
totaal			556		87

Tabel 5.2: Ongewogen fietsparkeerbehoefte woningfonds (vrije sector huur)

aantal	koopappartementen	bewoners	totaal	bezoekers	totaal
25	koop goedkoop - 50 m ² gbo	3	75	0,5	12,5
25	koop midden - 75 m ² gbo	4	100	0,5	12,5
10	koop midden - 85 m ² gbo	4	40	0,5	5
10	koop midden - 100 m ² gbo	5	50	0,5	5
10	koop midden - 120 m ² gbo	5	50	0,5	5
totaal			315		40

Tabel 5.3: Ongewogen fietsparkeerbehoefte koopappartementen

aantal	sociale huur	bewoners	totaal	bezoekers	totaal
40	studio - 40 m ² gbo	3	120	0,5	20
60	2-kamerappartement - 55 m ² gbo	3	180	0,5	30
80	2/3-kamerappartement - 65 m ² gbo	3	240	0,5	40
5	rolstoelwoning - 65 m ² gbo	3	15	0,5	2,5
10	atelierwoning - 75 m ² gbo	4	40	0,5	5
totaal			595		98

Tabel 5.4: Ongewogen fietsparkeerbehoefte sociale huur

aantal	grondgebonden woning	bewoners	totaal	bezoekers	totaal
90	140 m ² gbo	6	540	0,5	45
totaal			540		45

Tabel 5.5: Ongewogen fietsparkeerbehoefte grondgebonden woningen

aantal	voorzieningen	norm	totaal
400	m ² bvo	2,8	12
totaal			12

Tabel 5.6: Ongewogen fietsparkeerbehoefte voorzieningen

De ongewogen parkeerbehoefte is samengevat als volgt:

- bewoners: 2.006 fietsparkeerplaatsen (in gebouwen);
- bezoekers: 270 fietsparkeerplaatsen (in openbaar gebied);
- voorzieningen: 12 fietsparkeerplaatsen (in openbaar gebied).

Aanbevolen wordt om rekening te houden met de volgende uitgangspunten:

- 15% van de fietsparkeercapaciteit wordt gereserveerd voor brede fietsen (hart-op-hart maat 50 cm);
- 5% van de fietsparkeercapaciteit wordt gereserveerd voor bakfietsen (100 cm breed).

6. Verkeersgeneratie

6.1 Inleiding

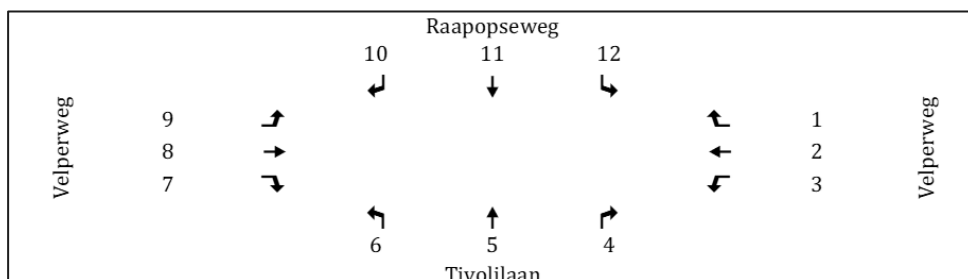
Eerder heeft Goudappel voor de gemeente Arnhem een berekening uitgevoerd voor het kruispunt Tivolilaan – Velperweg – Raapopseweg en omliggende kruispunten op basis van verkeersstromen uit het verkeersmodel met prognosejaar 2028 (notitie ‘Analyse verkeersafwikkeling Velperweg’, kenmerk: 003907.20200614.N1.05). In deze berekening is onder meer het programma van het plangebied van het Zijdekwartier opgenomen, maar ook verschillende andere projecten in de omgeving (onder andere de Giro projectlocatie = High Park). Het High Park is inmiddels vergund. Uit een andere studie voor de Raapopseweg 1 blijkt dat de huidige kantoorontwikkeling en de toekomstige woningbouwontwikkeling ongeveer even veel verkeer genereren. Dit leidt niet tot een ander verkeersbeeld in de drukste spitsuren.

In dit hoofdstuk is een actualisatie van de kruispuntstudie Tivolilaan – Velperweg beschreven.

6.2 Verkeersgeneratie

Er zijn twee varianten berekend voor het kruispunt Velperweg – Tivolilaan – Raapopseweg:

- referentievariant: Hydepark + Raapopseweg;
- planvariant: Zijdekwartier + Hydepark + Raapopseweg.

Figuur 6.1: Rijrichtingen kruispunt Velperweg – Tivolilaan – Raapopseweg

De verkeersintensiteiten voor het kruispunt Velperlaan – Tivolilaan – Raapopseweg in de referentievariant zijn weergegeven in bijlage 3.

De prognose van het aantal verkeersbewegingen van het Zijdekwartier is bepaald op basis van de volgende uitgangspunten:

- de verkeersgeneratie is bepaald aan de hand van CROW-publicatie 381 ‘Toekomstbestendig parkeren’
- sterk stedelijk gebied;
- gebied: rest bebouwde kom;
- minimum autobezit in sterk stedelijke gemeenten = 0,6 personenauto’s per huishouden en gemiddeld autobezit in sterk stedelijke gemeenten = 1,05 personenauto’s per huishouden;

- het gemiddelde personenautobezit in Arnhem is 0,81 personenauto's per huishouden;
- daarom is gekozen voor het gemiddelde kencijfer in de bandbreedte van CROW 'minimum – gemiddeld'.

De verkeersgeneratie is weergegeven in tabel 6.1. Het programma is bij wijze van 'worst case' benadering een programma van 600 woningen opgenomen.

aantal		kencijfer	mvt/etm weekdag	mvt/etm werkdag	vertrek OS	aankomst OS	vertrek AS	aankomst AS
100	grondgebonden woningen	6,9	690	766	63	6	10	59
368	appartement tot 75 m² GO	4,7	1.730	1.920	157	16	26	147
73	appartement 75- 120 m² GO	5,4	394	438	36	4	6	33
5	appartement groter dan 120 m² GO	6,9	35	38	3	0	1	3
54	appartement > 120 m² GO of grondgebonden woning	6,9	373	414	34	3	6	32
600	totaal		3.222	3.576	293	29	49	274

Tabel 6.1: Prognose verkeersgeneratie Zijdekwartier

De verkeersintensiteiten voor het kruispunt Velperlaan – Tivolilaan – Raapopseweg in de planvariant zijn weergegeven in bijlage 4.

6.3 Resultaten

6.3.1 Cyclustijden

Met het programma COCON is voor de referentie- en planvariant een kruispuntberekening uitgevoerd. De resultaten van COCON zijn opgenomen in bijlage 3.

De cyclustijd wordt maar met enkele seconden verhoogd (zie tabel 6.2). Er is en blijft sprake van een acceptabele cyclustijd.

	ochtendspits	avondspits
Referentie situatie	66 sec 02, 09, 06, 36 0,250	75 sec 02, 09, 06, 36 0,433
Plan situatie	67 sec 02, 09, 06, 36 0,315	78 sec 02, 09, 06, 36 0,444

Tabel 6.2: Cyclustijden, maatgevende signaalgroep en conflictbelasting

6.3.2 Opstelcapaciteit

Naast de cyclustijd is ook gekeken naar de opstelcapaciteit van de verschillende kruispuntstroken.

Blokkades komen geregeld voor op dit kruispunt, vooral op de Velperweg. Door de fasevolgorde leidt dit niet tot overstaan (meerdere keren moeten wachten voor het verkeerslicht), omdat alle richtingen van een tak in 1 blok zitten of een afslaande richting in het blok na de hoofdrichting zitten. Hierdoor kan het verkeer goed afrijden.

De benodigde opstellengte per richting is weergegeven in de tabellen 6.3 (ochtendspitsuur) en 6.4 (avondspitsuur). Een samenvatting met het planeffect tussen de referentie- en planvariant is weergegeven in tabel 6.5.

	referentie	plan
Velperweg oostzijde linksaf (richting 03)	richting 03 geblokkeerd door richting 02 (78 m nodig, 40 m aanwezig)	richting 03 geblokkeerd door richting 02 (84 m nodig, 40 m aanwezig)
Velperweg westzijde rechtsaf (richting 07)	richting 07 geblokkeerd door richting 08 (78 m nodig, 70 m aanwezig)	richting 07 geblokkeerd door richting 08 (84 m nodig, 70 m aanwezig)
Velperweg westzijde linksaf (richting 09)		richting 09 geblokkeerd door richting 08 (84 m nodig, 80 m aanwezig)
Raapopseweg rechtsaf (richting 10)	richting 10 geblokkeerd door richting 11 (48 m nodig, 40 m aanwezig)	richting 10 geblokkeerd door richting 11 (54 m nodig, 40 m aanwezig)

Tabel 6.3: Analyse opstelcapaciteit (ochtendspits)

	referentie	plan
Velperweg oostzijde rechtdoor (richting 02)		richting 02 geblokkeerd door richting 03 (54 m nodig, 40 m aanwezig)
Velperweg oostzijde linksaf (richting 03)	richting 03 geblokkeerd door richting 02 (114 m nodig, 40 m aanwezig)	richting 03 geblokkeerd door richting 02 (114 m nodig, 40 m aanwezig)
Tivolilaan rechtdoor (richting 05)		richting 05 geblokkeerd door richting 06 (54 m nodig, 50 m aanwezig)
Velperweg westzijde rechtsaf (richting 07)	richting 07 geblokkeerd door richting 08 (72 m nodig, 70 m aanwezig)	richting 07 geblokkeerd door richting 08 (78 m nodig, 70 m aanwezig)
Raapopseweg rechtsaf (richting 10)		richting 10 geblokkeerd door richting 11 (48 m nodig, 40 m aanwezig)

Tabel 6.4: Analyse opstelcapaciteit (avondspits)

	aanwezig	benodigd in referentievariant	benodigd in planvariant
Velperweg oostzijde rechtdoor (richting 02)	40 meter	40 meter	54 meter
Velperweg oostzijde linksaf (richting 03)	40 meter	114 meter	114 meter
Tivolilaan rechtdoor (richting 05)	50 meter	50 meter	54 meter
Velperweg westzijde rechtsaf (richting 07)	70 meter	78 meter	84 meter
Velperweg westzijde linksaf (richting 09)	80 meter	80 meter	84 meter
Raapopseweg rechtsaf (richting 10)	40 meter	48 meter	54 meter

Tabel 6.5: Samenvatting benodigde opstelcapaciteit

6.4 Conclusie

Het Zijdekwartier in Arnhem leidt tot een verkeersgeneratie van 3.576 motorvoertuigbewegingen per werkdagemaal. Voor het kruispunt Velperweg – Tivolilaan – Raapopseweg is een kruispuntberekening uitgevoerd voor het drukste ochtend- en avondspitsuur. Er is sprake van een acceptabele cyclustijd op het kruispunt Velperweg – Tivolilaan – Raapopseweg in zowel de referentie- als planvariant.

De gemeente Arnhem heeft een aanvullende studie gedaan, waarbij gekeken is of het mogelijk is de richtingen 5 en 6 van het kruispunt te combineren tot één rijstrook. Uit de analyse blijkt dat dit mogelijk is.

Voor sommige kruispunttakken is er sprake van een te korte rijstrook in zowel de referentie- als planvariant. Dit leidt er toe dat (vracht-)auto's soms niet direct de rijstrook kunnen bereiken als bij een naastgelegen rijstrook autoverkeer staat te wachten. Over het geheel bezien is er sprake van een acceptabele doorstroming.

7. Conclusie

Zijdekwartier wordt een nieuw aantrekkelijk stuk stad met als kernwaarden groenstedelijk, ontspannen en autoluw. Door de benodigde autoparkeerplaatsen te concentreren op enkele locaties kan een ontspannen, groen en autoluw stedelijk (woon)milieu gerealiseerd worden. Doelgroepen en woningen voor Zijdekwartier zijn gevarieerd met een focus op jonge dynamische stedelingen en compacte stadsappartementen. De Whize-doelgroepen voor de appartementen zijn vooral alleenstaanden en samenwonenden, die in Arnhem willen blijven wonen met alle voorzieningen op loop- en fietsafstand. Het autobezit onder deze doelgroepen, die veel in kleinere appartementen wonen, is daarom ook laag.

Goudappel is gevraagd om de parkeerbehoefte te bepalen voor een ontwikkeling aan de Zijdekwartier in Arnhem. Hierbij zijn ook maatwerkoplossingen onderzocht.

Conform het gemeentelijk beleid bedraagt de gewogen parkeerbehoefte van de woningen 530 parkeerplaatsen (en bij inzet van deelauto's: 502 parkeerplaatsen).

Er is gerekend met een afwijkende parkeernorm gebaseerd op CROW publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren' binnen de brandbreedte voor het gebied 'rest bebouwde kom – sterk stedelijk gebied' om de volgende redenen:

- er wordt binnen CROW onderscheid gemaakt tussen huur- en koopwoningen;
- de treinstations Presikhaaf en Velperpoort liggen dichtbij;
- de bushalte voor lokaal en interlokaal vervoer ligt op slechts 250 meter;
- winkel-, sport- en overige voorzieningen liggen op loop- en fietsafstand;
- parkeren wordt geconcentreerd in het plangebied en ligt daarmee op iets grotere loopafstand (bijvoorbeeld in de parkeerhub), waardoor autoverkeer ontmoedigd wordt.

Voor bezoekers is uitgegaan van bezoekersnorm van 0,2 parkeerplaats per woning.

Bij toepassing van de parkeernorm op maat bedraagt de gewogen parkeerbehoefte van 427 parkeerplaatsen. Hierbij is rekening gehouden met 10 deelauto's.

De ongewogen fietsparkeerbehoefte is als volgt:

- bewoners: 2.006 fietsparkeerplaatsen;
- bezoekers: 270 fietsparkeerplaatsen;
- detailhandel: 12 fietsparkeerplaatsen.

In de fietsparkeerbehoefteberekening is rekening gehouden met een gezamenlijke fietsenbergingen volgens de Amsterdamse bouwbrief.

Uit de kruispuntstudie voor de Tivolilaan – Velperweg blijkt dat het kruispunt voldoende capaciteit heeft om het extra verkeer van het plan op een acceptabele wijze te verwerken.

Bijlage 1: Samenvatting onderzoek

D. Blomjous

EXPLANATION OF HOUSEHOLD CAR OWNERSHIP WITH PROXIMITY TO TRAIN STATIONS

Quantification of household car ownership with proximity to train stations and a determination where parking standards in urban areas can be improved in the Netherlands

Extended abstract

In the Netherlands, parking standards are one of the factors that form a barrier to the development of housing. High building costs, in combination with the number of required parking places, result in less housing development than required or planned (REBEL, 2016). Although public transport is one of the explaining factors of a mismatch of parking standards and car ownership; there still lacks a quantification of the effect of proximity to train stations on car ownership in the Netherlands. Therefore, this study aims to quantify the influence of train stations on household car ownership to develop recommendations to improve parking standards in urbanised residential areas in the Netherlands. So, the main research question is the following:

Research Question

What is the influence of proximity to train stations on household car ownership, and how can this relationship be used to improve parking standards in urbanised residential areas in the Netherlands?

A literature study summarised the influencing factors of household car ownership. Several factors of the built-environment, socio-demographics and attitudes were influencing factors of household car ownership. Nonetheless, international studies have varying results about the effects of the proximity to train stations. The largest extent of those studies did not include a distinction in the service levels of the train station, while holds that the larger the service level of the train station, the larger the number of passengers. Therefore, this study analyses the effects of the proximity to different train stations types on household car ownership and tries to find out whether there is a causal relation between train stations and household car ownership.

Municipalities mostly base their parking policy on the CROW key figures. Those key figures are tables with suggested parking standards with a bandwidth (a minimum and a maximum number) for a specific house type (like terraced houses or rent apartments) dependent on the urbanisation level of the municipality and the urban zone (city centre, shell, rest built-up area, rest). The presence of a train station is not one of the factors that determine the bandwidth, but in CROW's report is mentioned that train station train stations have none to a reducing effect on car ownership (CROW, 2018a). Recently, a study to the applied parking standards of municipalities concluded that the municipalities use too less differentiation in their parking standards and use therefore require more than 200% too many parking places in most of the cases for rent apartments (BPD, 2018). Therefore, the applied parking standards and the key figures are analysed to find out whether there is a mismatch between actual car ownership and parking standards.

Multiple methods were applied to investigate the influence of train stations on household car ownership while controlling for other influencing factors. At first, a cross-sectional country-wide analysis is performed to quantify average household car ownership while controlling for the influencing factors of the built environment and the socio-demographics. National data aggregated neighbourhood level data (CBS Buurten) was the basis for this analysis. To overcome the limitations of a cross-sectional study, the neighbourhoods are analysed over time to find out more about causal relations of the influencing factors on car ownership.

Since the aggregated dataset does not contain household (mobility) preferences and travel behaviour, another dataset is used to overcome these limitations. Data from the Netherlands Mobility Panel (MPN) are used to find out whether either or both the built environment and travel preferences influence household car ownership. An advantage of this dataset is that this dataset is disaggregated: now it possible to analyse car ownership on a household level. This same dataset

VI

was used to again get more insight into the causal relations of train stations on household car ownership. The different datasets are summarised in Table 0-1. Finally, case studies for different house types were performed to analyse parking standards, key figures in comparison to household car ownership.

Table 0-1 Framework of methods and datasets

	Aggregated	Disaggregated
One year	CBS Buurt data for 2016	MPN data for 2014
Multiple years	CBS Buurt data for 2005 - 2018	MPN data for 2013-2016

In the first part of the study was average household car ownership of the neighbourhoods analysed. This cross-sectional aggregated study showed that there was a significant effect of train stations on average household car ownership. Not only the distance to train stations were a subject of the study but different types of train stations too. Those types are defined by the number of daily passengers, the smallest train station type is called Stop (< 1000 daily passengers) and largest train station type Cathedral (> 75000 daily passengers) (Prorail, 2019). These categories are the most straightforward classification of train stations since the daily passengers are a result of the service level of the train stations. The effects of the train stations are visualised in Figure 0-1 and Figure 0-2.

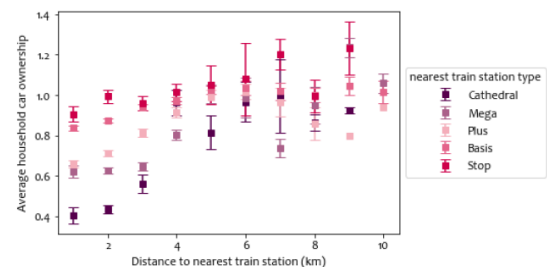

Figure 0-1 Average household car ownership for the aggregated distance to nearest train station per type and standard error

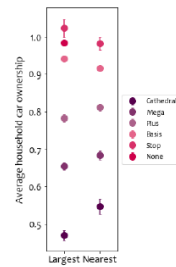

Figure 0-2 Average household car ownership per train station type for the two variables: largest train station type within 3km and nearest train station type

A Multiple Linear Regression model at the urbanised areas in the Netherlands was performed with the dependent variable average household car ownership. As in line with the existing literature, the distance to the nearest train station had a marginally positive effect on household car ownership. Nonetheless, even with controlling for other influencing factors as parking permits and socio-demographics, the type of train stations did a reducing effect on average household car ownership. Neighbourhoods with a Cathedral in a bike distance of at maximum three kilometres did have the largest negative effect on household car ownership, while there was no significant difference in household car ownership between areas with no or a Stop train station in that distance threshold.

Nevertheless, in the semi-cross sectional Multiple Linear Regression new train stations did not influence changes in average household car ownership model, in contrast to the hypotheses. In this analysis of changes between 2005 and 2015 were 41 new Basis and Stop train stations been built and the number of neighbourhoods with changes in the largest train station types was

limited. From that place could be concluded there was no significant causal influence of the smallest train station types.

The first part of the disaggregated study focussed on the self-selection of households into train-rich or train-poor areas. Train-rich areas are areas with Cathedral, Mega or Plus stations within a bike distance (3km) and Train-poor areas have not any or a Stop train station within walking distances. The households in train-rich areas with the preference to live within bike or walking proximity of a train station (train-rich consonant households) had lower car ownership than households in train-rich areas that did not have the preference to live in those areas (train rich consonant households). On top of that, was no significant difference between households that live in train-poor areas with the preference to live in walking proximity of a train station. From there, could be concluded that both built environment as well as preferences of the residents have a significant effect on household car ownership.

The second part of the disaggregated study analysed changes in household car ownership of relocators. Nonetheless, the sample was too small for statistical significance. However, especially the results of relocators to areas with smaller train station types in proximity indicated the negative influence on household car ownership. The number of households with zero cars has decreased in the years before and after the move, while the number of households with one car has increased over time. Whereas, only a few households disposed of their car after the move. These results indicate a negative influence of the larger train station types. Nonetheless, more data about movers are required to gain significant results.

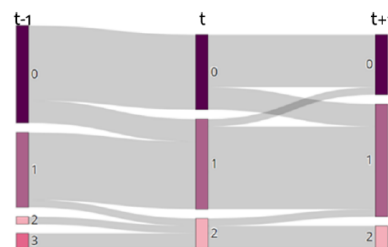

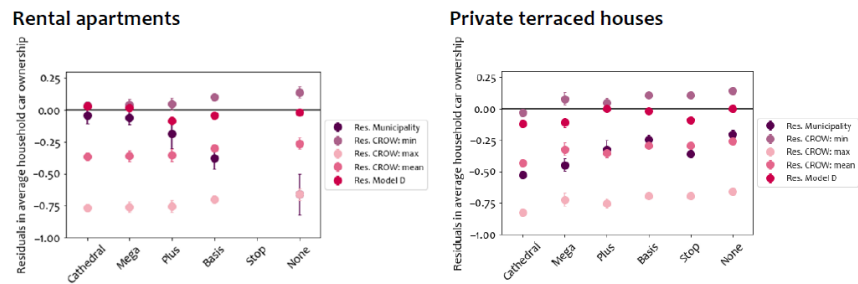
Figure 0-3 Changes in household car ownership with relocations at time step t, and t-1: one year before the move and t+1: one year after the move (n=26)

Finally, a brief analysis of the residential parking policies of the municipality showed that there were large variations in the parking standards among the municipalities. Although the structures were similar, especially the definition of urban zones and differentiation of parking standards among house types differed. From the case studies followed that for the neighbourhoods with different largest train station types in proximity holds, that in general, the parking policy of municipalities is an overestimation of household car ownership. Only, for rent apartments with a Cathedral or Mega train station in proximity are the parking standards a good indicator. This could be explained by the recent renewals of, for example, the municipality of Amsterdam to require a minimum of zero parking places per household of rental apartments. For the largest train station types followed that the minimum of the bandwidth of CROW's key figures spot on, but for the larger train station types were the minima too low. These results are visualised in Table 0-2.

The general recommendations for municipalities to improve their parking standards is to use more differentiation in parking standards. Not only by adding different house types but by better considering the local characteristics that explain household car ownership. From the case studies

followed that the correctness of the advisory key figures differs per train station type in the proximity of the neighbourhood. Therefore, it is recommended to develop more advanced methods in the determination of parking standards. So, the required number of parking places fit the policy of the municipality.

Table 0-2 Overview of residuals of parking standards, CROW key figures and the MLR model in comparison to average household car ownership

Bijlage 2: Effect deelmobiliteit

Deelauto's - auto's die niet in individueel bezit van de bewoners zijn, maar die met de burens worden gedeeld - hebben een verlagend effect op de parkeervraag. Het faciliteren van een of meer deelauto's kan ervoor zorgen dat nieuwe bewoners geen auto's zullen aanschaffen. Het voordeel van autodelen is dat bewoners wel gebruik kunnen maken van een auto, maar deze niet hoeven te bezitten.

In deze bijlage volgt een algemene beschrijving van het effect van deelauto's.

Onderzoek naar deelautogebruik

De publicatie 'Mijn auto, jouw auto, onze auto - Deelautogebruik in Nederland: omvang, motieven en effecten' uit december 2015 van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) geeft een uitgebreid overzicht met ontwikkelingen in binnen- en buitenland, omvang en gebruik van de deelauto, motivaties, ervaringen en voorkeuren, succesfactoren van deelauto-concepten, effecten van autodelen en een blik op de toekomst.

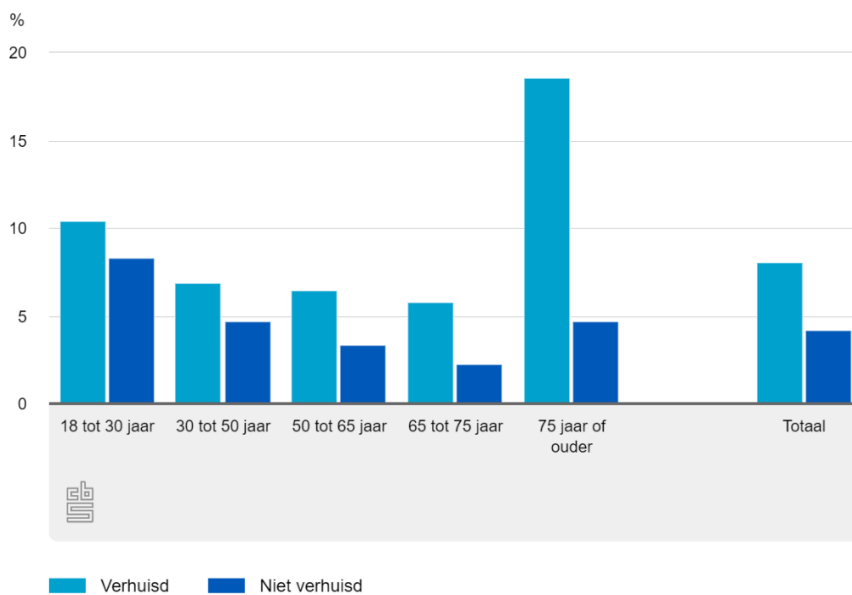
In deze publicatie concludeert het KiM: 'De autodelers in Nederland bezitten nu ruim 30% minder auto's dan voordat ze met autodelen begonnen' (inleiding hoofdstuk 6). Deze conclusie wordt gebaseerd op een aantal elementen. Aan het begin van paragraaf 6.2 staat: 'Sinds respondenten met autodelen zijn gestart, is hun autobezit afgenomen van gemiddeld 0,85 auto's per huishouden naar 0,72 auto's per huishouden (figuur 6.1).' Dit is een afname van 15%.

Vervolgens staat in paragraaf 6.2: 'Een groot deel van het deelautogebruik vormt een alternatief voor de aanschaf van een eigen auto. Dat zegt 20% van de autodelers die huren via een organisatie en 40% van de autodelers die huren via een particulier (figuur 6.2). [...] Bovendien gaf 37% van de mensen die wel een auto hadden, aan een extra auto te hebben gekocht als ze niet waren gaan autodelen. De deelauto vervult voor hen blijkbaar de functie van tweede auto. Van de mensen die voorheen geen auto hadden, zou zonder de deelauto 8% wel een eigen auto hebben gekocht.' Het KiM concludeert daarom: 'Als we ook de niet-waarneembare effecten meenemen, is het autobezit van de respondenten gedaald van 1,08 in het nul-alternatief naar 0,72 auto's per huishouden nu: een daling dus, van 0,36 auto's per huishouden.' En dat is een afname van 33%. Vervolgens worden in paragraaf 6.2 andere onderzoeken aangehaald, waaruit ook een duidelijke daling van het autobezit blijkt.

Nieuwe mobiliteitskeuzen bij veranderingen in de persoonlijke levenssfeer

Het KiM stelt ook 'grote veranderingen in de persoonlijke levenssfeer, zoals samenwonen, een scheiding, een nieuwe baan, of het krijgen van een kind, zijn vaak aanleiding om ingesloten mobiliteitskeuzes te heroverwegen' (paragraaf 6.1). Juist het verhuizen naar een nieuwe woning betekent dat de bewoners een nieuwe mobiliteitskeuze moeten maken. Dit wordt ondersteund door statistieken van het CBS, waaruit blijkt dat mensen de auto vaker wegdoen wanneer zij verhuizen (zie ook figuur B1.1).

Autobezitters die in 2017 de auto hebben weggedaan

Figuur B1.1: Autobezitters die in 2017 de auto hebben weggedaan (bron: CBS)

Het beschikbaar stellen van deelauto's kan juist de stimulans zijn om de eigen auto weg te doen. CROW/KpVV stelt in haar factsheet autodelen dat een deelauto 8 tot 13 auto's vervangt⁶. Daarbij gaat het om 4 tot 6 auto's die daadwerkelijk verkocht worden plus 5 tot 7 auto's die niet worden aangeschaft. Daarnaast leidt de aanwezigheid van regulering in de omgeving tot een grotere stimulans voor het gebruik van de deelauto. Het is ook belangrijk dat er voldoende deelauto's beschikbaar zijn. Het KiM gaat hier niet op in.

Effect van deelauto's is overal te zien

Het toenemende gebruik van deelauto's in Nederland is vooral te zien in de grote steden, maar ook in minder stedelijke gebieden neemt het aantal deelauto's toe⁷. Het grootste gedeelte van de deelauto's is te danken aan carsharing platforms, waar particulieren hun auto te huur aanbieden. In grote steden zijn er logischerwijs meer auto's beschikbaar en is de kans op een goed functionerend deelautosysteem groter dan in minder stedelijke gebieden. Het succes van deelauto's hangt ook samen met de parkeerdruk in wijken, die over het algemeen hoger is in stedelijke gebieden.

Het CROW noemt een aantal effecten van het toenemende deelautogebruik:

- Deelauto's zijn nieuwer en schoner dan het gemiddelde wagenpark in Nederland. Ook zijn deelauto's vaker elektrisch. Dit heeft tot gevolg dat de uitstoot per gereden kilometer met een deelauto lager zal zijn dan het Nederlands gemiddelde.
- Naast de milieuvoordelen heeft het toenemende deelautogebruik ook tot gevolg dat er ruimte vrijkomt waar anders auto's geparkeerd stonden. Volgens MoMo Car-Sharing vervangt elke deelauto tussen de 4 en 8 personenauto's. Projectontwikkelaars bieden steeds vaker een deelauto aan om het aantal parkeerplaatsen te kunnen verminderen.
- Door de hoge aanschaffkosten van een auto is er geen prikkel om bij elke rit een afweging tussen verschillende modaliteiten te maken. Bij autodelen hangen de kosten bijna volledig af van het gebruik en niet

van het bezit. Dit heeft tot gevolg dat het gebruik van de fiets (14%) en het openbaar vervoer (trein: 36%, bus: 28%) toeneemt bij het gebruik van een deelauto.

- Uit onderzoek blijkt dat elke klassieke deelauto (een eigen vloot deelauto's met vaste parkeerplaats die 24 uur per dag beschikbaar is zonder tussenkomst van een persoon) 15 tot 18 gebruikers heeft.
- Het gebruik van een deelauto is goedkoper voor mensen die weinig rijden (<10.000 km per jaar). Nederlanders rijden gemiddeld 9.000 km per jaar, waardoor er dus een grote groep is waarvoor autodelen een kostenbesparing oplevert.
- Autodelen kan bijdragen aan een vermindering van vervoersarmoede. Niet alle plaatsen zijn even goed met het openbaar vervoer te bereiken, waardoor het gebruik van een auto noodzakelijk kan zijn om de arbeidsmarkt te bereiken. Een deelauto biedt een alternatief voor het kopen van een auto, wat niet voor iedereen een mogelijkheid is.

Bijlage 3: Onderbouwing parkeerbehoefte bezoekersparkeren

Parkeerkencijfer voor bezoek aan bewoners: de grote onbekende

Er is discussie over de hoogte van het parkeerkencijfer voor bezoekersparkeren. Ook is er weinig over de kenmerken van bezoekersparkeren bekend. Door de digitalisering komen nu veel data beschikbaar. Op basis daarvan is uitgebreid onderzoek gedaan naar de kenmerken van bezoekersparkeren, en is vervolgens een stap gezet naar meer onderbouwde, gedifferentieerde, parkeerkencijfers voor bezoekersparkeren.

TEKST MARLOU TIESINGA

Voor het ramen van de benodigde parkeercapaciteit in stedelijke ontwikkelingsstrategieën kan gebruik worden gemaakt van de kencijfers van het CROW. In deze kencijfers worden voor een groot aantal stedelijke functies (in de categorieën wonen, werken, detailhandel enz.) per standaarddeelnheid (bijvoorbeeld woning, of 100 m² bvo) waarden gegeven voor de daarbij behorende parkeerbehoefte. Omdat zelfs binnen de gedefinieerde deelcategorieën onderlinge verschillen voorkomen in parkeervraag en achterliggend bezoekgedrag wordt voor de parkeerkentallen een bandbreedte aangehouden. Daarnaast zijn ook externe factoren (locatiekenmerken) van belang. Om die reden wordt ook onderscheid gemaakt in verstedelijkingsniveau en in de ligging binnen het stedelijk gebied (centrum, schil, rest bebouwde kom en landelijk gebied).

BEZOEKERSPARKEREN

Dit werkt anders voor het bezoekersparkeren. In de parkeerkencijfers van woningen wordt ook een component voor bezoekersparkeren opgenomen. Dit betreft dus een kencijfer voor het bezoek van woningen. Het onderscheid in een bewoners- en een bezoekerscomponent in de parkeerkencijfers voor woningen wordt sinds 2004 door het CROW gemaakt. Daarvoor werd volstaan met één parkeerkencijfer per woningtype, waarmee de facto ook voor bezoekersparkeren een maximale aanwezigheid in de nacht werd aangehouden. Het aandeel bezoekersparkeren is destijds ingeschat op 0,3 pp/woning, ongeacht woningtype en locatie. Al geruime tijd is de ervaring dat het eerder arbitrair vastgelegde parkeerkencijfer voor bezoekersparkeren te hoog is. Daar waar voor het normale parkeren in woonwijken onderscheid wordt gemaakt voor locatiespecifieke kenmerken bij het bepalen van het aantal parkeerplekken, is dit voor bezoekersparkeren voor de functie wonen nog niet het geval. In eerder onderzoek van Spark, dat ook concludeerde dat het huidige kengetal voor bezoekersparkeren te hoog is, is niet ingegaan op het effect van locatiespecifieke kenmerken voor het aantal bezoekersparkeerbewegingen in een bepaalde woonwijk.

ONDERZOEK KENMERKEN BEZOEKERSPARKEREN

Door de introductie van digitale bezoekersregelingen in diverse gemeenten is de mogelijkheid ontstaan het feitelijk bezoekgedrag cijfermatig beter in beeld te brengen. In de bezoekersregeling worden bezoekers digitaal aan- en afgemeld. We kregen de

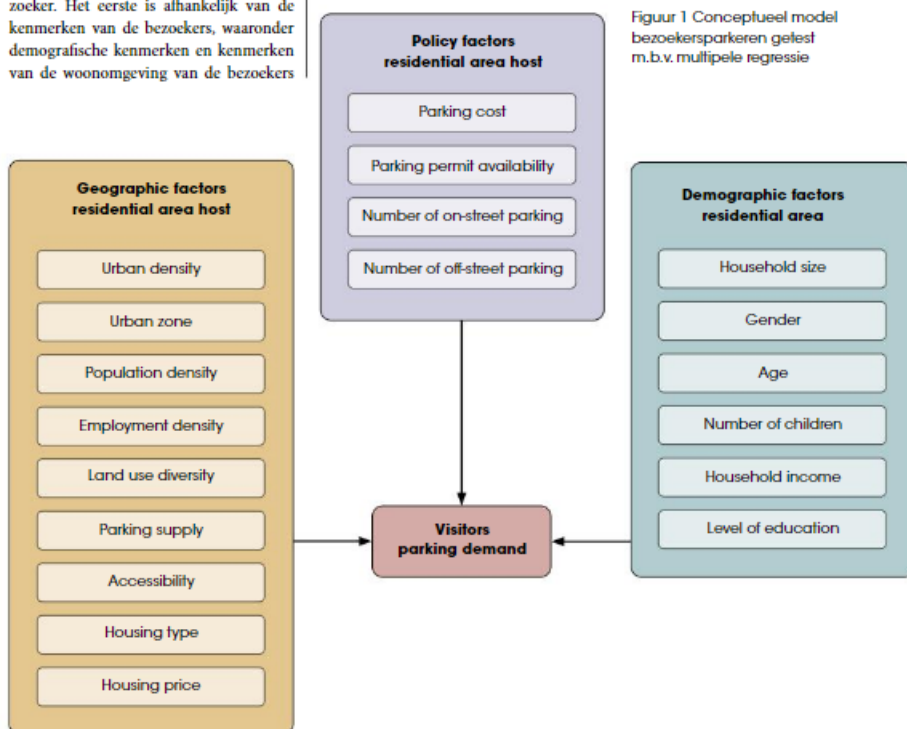
beschikking over de geanonimiseerde data over 2019 van de aantallen bezoekersparkeerders in het gereguleerde gebied in een zestiental steden.

Met deze data is een onderzoek uitgevoerd naar kenmerken van bezoekersparkeren, met het doel te komen tot beter inzicht in de kenmerken en de differentiatie in bezoekersparkeren, om daarmee te kunnen komen tot passender parkeerkencijfers voor bezoekersparkeren. De volledige rapportage is te vinden via de QR-code onderaan dit artikel.

Door middel van een literatuurstudie is in kaart gebracht welke factoren vanuit theoretisch oogpunt invloed hebben op de parkeerbehoefte van bewonersparkeren. Het resulterende conceptuele model laat zien dat bezoekersparkeren wordt beïnvloed door autobezit en autogebruik van de bezoeker. Het eerste is afhankelijk van de kenmerken van de bezoekers, waaronder demografische kenmerken en kenmerken van de woonomgeving van de bezoekers

(bijvoorbeeld stedelijkheid, parkeerbeleid). Het autogebruik van de bezoekers wordt beïnvloed door zowel kenmerken van de bezoeker als door kenmerken van het te bezoeken (parkeer-)gebied: de context-specifieke factoren. De context-specifieke factoren bestaan uit demografische, geografische en (parkeer-)beleidsmatige kenmerken van het te bezoeken gebied. Omdat de beschikbare data geen informatie bevatten over de kenmerken van de bezoekers is in deze studie alleen ingegaan op de lokale omstandigheden in het gebied van de be-

woner die bezoek ontvangt. Dit sluit goed aan op de basis van parkeernormen; in de praktijk kunnen parkeernormen voor bezoekersparkeren alleen worden gerelateerd aan de kenmerken van het te bezoeken gebied. In het conceptuele model wordt er dan ook van uitgegaan dat de behoefte aan parkeerplaatsen voor bezoekersparkeren wordt beïnvloed door demografische, geografische en beleidsmatige aspecten van de woonomgeving van de bewoner die bezoek ontvangt. In figuur 1 is het conceptuele model weergegeven.

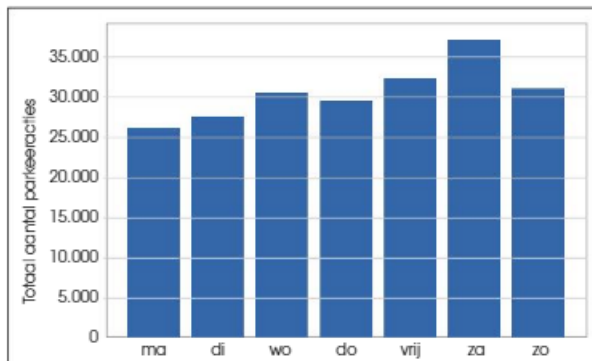

Figuur 1 Conceptueel model bezoekersparkeren getest m.b.v. multi-pele regressie

BEZOEKERSPARKEREN AFHANKELIJK VAN DEMOGRAFISCHE EN GEOGRAFISCHE FACTOREN

Dit conceptuele model is gebruikt om met behulp van de data over het gebruik van bezoekersvergunningen een meervoudig regressiemodel te schatten. Hiermee wordt onderzocht welke factoren nu de bezoekersparkeervraag kunnen verklaren. In deze studie is het gebruik van de bezoekersparkeervergunning in het jaar 2019 voor de stad Eindhoven gebruikt. De data bevatten informatie over datum, start- en eindtijd van de parkeerhandeling, de parkeerzone en de kenmerken van de vergunninghouder (dat is degene die bezoek ontvangt). Belangrijke kenmerken van de vergunninghouder zijn in dit verband leeftijd, geslacht en postcode. Aan de hand van de postcode zijn gegevens over demografische en geografische kenmerken van het gebied achterhaald met behulp van opendata.

De analyse van de parkeerdata tonen aan dat er aanmerkelijke verschillen zijn in het gebruik van de bezoekersvergunning tussen verschillende gebieden in het onderzoeksgebied. Daarnaast toont de data dat de drukste dag voor bezoekersparkeren zaterdag is, de avondperiode het tijdvak met het meeste bezoekersparkeerders, maar het verschil tussen overdag en 's avonds is kleiner dan oorspronkelijk werd verwacht. De regressieanalyse toont aan dat zowel demografische als geografische factoren van de bewoner van invloed zijn op de vraag naar bezoekersparkeren. Leeftijd was in het geschatte model de enige significante variabele voor demografische factoren, waarbij mensen tussen de 15 en 45 meer bezoekers aantrekken dan mensen in andere leeftijdsgroepen. Echter, de beschikbare data heeft onderzoek naar andere demografische factoren beperkt en het wordt vanuit theoretisch oogpunt verwacht dat ook andere demografische factoren het gebruik van bezoekersparkeren beïnvloeden. Dit behoeft verder onderzoek. Diverse geografische factoren op het vlak van de gebouwde omgeving blijken de vraag naar bezoekersparkeren te beïnvloeden. Het gaat dan om bevolkingsdichtheid en verschillende woningkenmerken (oudere huizen met een hogere parkeervraag, bij nieuwe huizen juist een lagere). Beschikbaarheid van parkeercapaciteit binnen loopafstand resulteert in een hogere

Figuur 2 Spreiding van het aantal parkeeracties van bezoekers over de week

“Op grond van het uitgevoerde onderzoek stellen wij vast dat het parkeerkental en de aanwezigheidspercentages aanpassing verdienen”

vraag dan wanneer de loopafstand groter wordt, de afstand tot de snelweg en beschikbaarheid van openbaar vervoer hebben een omgekeerde invloed.

Dit toont aan dat het gebruik van bezoekersparkeren afhankelijk is van diverse factoren waarmee rekening gehouden kan worden om tot een meer nauwkeurige parkeernorm voor bezoekersparkeren te komen. Hierbij is het aan te bevelen te differentiëren op basis van de locatiespecifieke kenmerken van een woongebied in plaats van een vast kengetal. Daarmee is een grote onbekende in het parkeren in woongebieden iets minder onbekend geworden, hoewel er nog veel vragen onbeantwoord blijven. Verder onderzoek is nodig om ook de invloed van andere factoren, zoals beleidsgerelateerde factoren, te kunnen valideren. Daarmee kan

ook een verdere verfijning van de parkeerkentallen voor bezoekersparkeren worden bereikt.

Dit artikel is gebaseerd op het Master afstudeeronderzoek dat Marlou Tiesinga vanuit de TU Delft heeft uitgevoerd, begeleid door Prof. Bert van Wee. Op haar stageplek bij Sweco is Marlou begeleid door Jeroen Guee in samenwerking met Sjoerd Sitenstra.

A new perspective on residential parking policy

Tekst Jeroen Quee (Sweco/ redactie Vexpansie) en Sjoerd Stienstra (redactie Vexpansie))

Door de analyse van de data voor bezoekersparkeren in Eindhoven is veel waardevolle informatie over omvang en spreiding van bezoekersparkeren beschikbaar gekomen. Uit een vergelijking van de ruwe onderzoeksdata met de data van de vijftien andere steden waarvan data beschikbaar waren bleek dat in grote lijnen de resultaten in dezelfde orde van grootte vielen als de Eindhovense referenties. Dit is, naast een overall beeld van het parkeermilieu in (woongebieden in) Eindhoven, een goede reden om ervan uit te gaan dat de resultaten van Eindhoven een doorsnee bieden van de kenmerken van bezoekersparkeren in de gebouwde omgeving.

In onze analyses hebben we gekeken naar omvang en spreiding naar maand, dag en tijdstip. Op basis daarvan is het nu mogelijk een beter onderbouwd kencijfer voor bezoekersparkeren te bepalen. Uitgangspunt daarbij is het aantal (auto-)bezoekers per woning.

Op basis van deze onderzoekresultaten kan worden geconcludeerd dat -zeker in stedelijk gebied- een parkeerkentel van 0,1 parkeerplaats per woning voldoende zal zijn, en ook voldoende reserve heeft om ook bij de iets hogere parkeervraag in de laatste maanden van het jaar te voldoen aan de parkeervraag.

Deze waarde sluit ook aan bij vergelijkbare analyses van bureau Spark.

De hoogste parkeervraag voor bezoekersparkeren is te verwachten op zaterdagavond. Uit de verdeling van de parkeervraag over de week kunnen daaruit ook de waarden voor de aanwezigheidspercentages voor bezoekersparkeren worden berekend. Deze variëren van 45 procent voor de maatgevende werkdagochtend tot 90 procent op zondagmiddag.

VOORSTEL VOOR AANPASSING PARKEERKENTAL EN AANWEZIGHEIDSPERCENTAGES BEZOEKERSPARKEREN

Op grond van het uitgevoerde onderzoek stellen wij vast dat het parkeerkental en de aanwezigheidspercentages aanpassing verdienen.

Zeker voor de stedelijke gebieden (stedelijkheidsgraad van zeer sterk stedelijk t/m matig stedelijk) stellen wij de volgende indeling voor:

- Centrum: 0,1 parkeerplaats per woning
- Schil centrum: 0,1 parkeerplaats per woning
- Rest bebouwde kom (gereguleerd parkeren): 0,1 parkeerplaats per woning
- Rest bebouwde kom (niet gereguleerd parkeren): 0,15 parkeerplaats per woning
- Buitengebied: PM

Voor weinig stedelijke en niet stedelijk gebieden (met vaak minder alternatieve vervoerwijzen beschikbaar) zou ook aan 0,15 parkeerplaats per woning kunnen worden gedacht.

Ook voor de aanwezigheidspercentages worden op basis van het onderzoek aanpassingen voorgesteld. Deze zijn opgenomen in onderstaande tabel.

	Werkdag					Zaterdag		Zondag
	ochtend	middag	avond	koopavond	nacht	middag	avond	middag
bezoekersparkeren	45%	55%	75%	75%	0%	80%	100%	90%

Bijlage 4: Verkeersintensiteiten referentievariant

	ochtendspits				avondspits			
	2 uur	2 uur	1 uur	1 uur	2 uur	2 uur	1 uur	1 uur
richting	auto	vrachtauto	auto	vrachtauto	auto	vrachtauto	auto	vrachtauto
1	55	6	30	3	235	6	129	3
2	591	33	325	18	769	33	423	18
3	140	7	73	4	310	7	126	4
4	198	4	52	2	165	4	85	2
5	12	1	3	1	92	1	47	1
6	145	6	38	3	217	6	112	3
7	127	6	67	3	262	6	106	3
8	571	31	314	17	440	65	242	36
9	45	4	25	2	188	4	103	2
10	133	4	73	2	99	4	54	2
11	113	2	59	1	90	2	36	1
12	171	6	94	3	110	6	61	3

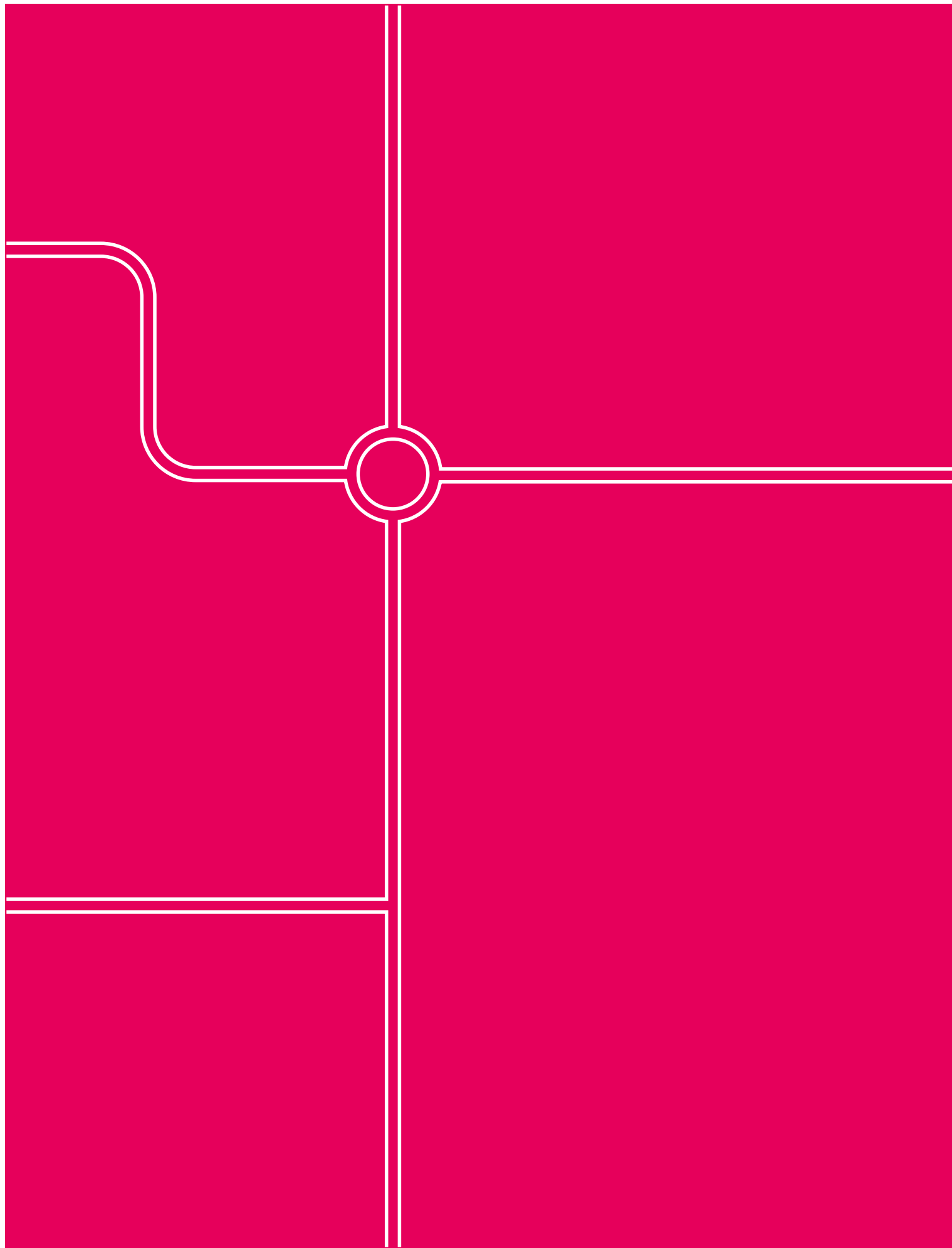
Tabel B4.1: Verkeersintensiteiten referentievariant

Bijlage 5: Verkeersintensiteiten

planvariant

	ochtendspits				avondspits			
	2 uur	2 uur	1 uur	1 uur	2 uur	2 uur	1 uur	1 uur
richting	auto	vrachtauto	auto	vrachtauto	auto	vrachtauto	auto	vrachtauto
1	55	6	30	3	235	6	129	3
2	591	33	325	18	769	33	423	18
3	140	7	84	4	310	7	254	4
4	198	4	215	2	165	4	102	2
5	12	1	13	1	92	1	57	1
6	145	6	157	3	217	6	133	3
7	127	6	76	3	262	6	215	3
8	571	31	314	17	440	65	242	36
9	45	4	25	2	188	4	103	2
10	133	4	73	2	99	4	54	2
11	113	2	68	1	90	2	69	1
12	171	6	94	3	110	6	61	3

Tabel B5.1: Verkeersintensiteiten planvariant

Goudappel BV werkt vanuit Amsterdam, Den Haag, Deventer, Eindhoven en Leeuwarden en via onze partners in het buitenland

Snipperlingsdijk 4
7417 BJ Deventer
Nederland

Postbus 161
7400 AD Deventer
Nederland

+31(0) 570 666 222
info@goudappel.nl
www.goudappel.nl

BTW NL 0072 11 879 B01
KVK 3801 7479
IBAN NL09 INGB 0001 2746 32